

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 304

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XII METAI

Šviesaus amerikiečio sukaktis

Neseniai sukako 250 metų nuo garsiojo amerikiečio Benjaminio Franklino gimimo. Ne tik savo gyvenamam laikotarpiui, bet ir šių dienų gyvenimui Franklinas turėjo ir turi daugiau įtakos, negu bet koks kitas amerikietis.

Benjaminas Franklinas buvo žurnalistas, mokslininkas, politikas, diplomatas, švietėjas, administratorius, rašytojas filosofas, — vienu žodžiu, universalus genijus, bet kartu ir pats kukliausias iš visų genijų. Viską, ką Franklinas darė, jis darė gerai ir su nepaprastu lengvumu. Kiekvienas darbas jam tiko ir atrodė beveik nereikalingas pastangų iš jo pusės.

Biografiniai bruožai

Benjaminas Franklinas gimė Bostone 1706 metų sausio mėn. 17 d. Septyniolikos vaikų šeimoje Benjaminas buvo penkiolikmetis vaikas ir dešimtas berniukas. Vaikystėje išnešiojo skaitytojams savo brolio leidžiamą laikraštį ir vakarais pats į jį rašė. Kada brolis buvo suspenduotas už pasisakymą prieš anglų politiką kolonijose, šešiolikmetis Benjaminas perėmė laikraščio leidimą ir redagavimą.

Būdamas 18 metų tuščiomis kišenėmis nuvažiavo į Angliją, bet, neradęs ten ko tikėjosi, po poros metų grįžo į Philadelphia. Čia vedė ir pradėjo leisti laikraštį "Poor Richard's Almanach". Laikraštis per trumpą laiką įgavo didelį populiarumą, pasiekė 10,000 tiražo ir išsilaukė net 25 metus. Franklinas visada turėjo didelę aistrą mokslui. Per trumpą laiką jis gerai išmoko prancūzų, italų, ispanų ir lotynų kalbas.

Gyvendamas Philadelphijoje, jis užėmė įvairias aukštas valdžios vietas ir įvedė mieste daug pagerinimų. Be kitų dalykų, įsteigė miesto ligoninę ir akademiją, kuri vėliau virto universitetu. Porą kartų ilgesniams laikotarpiams buvo pasiūstas Anglijon kolonijoms prie valdžios atstovauti. Anglijoje įsigijo daug draugų.

Grįžęs Amerikon buvo vienu iš penkių nepriklausomybės deklaracijos kūrėjų ir taipgi vienas iš signatarų. JAV išsikovojo nepriklausomybę, Franklinas ilgą laiką buvo JAV ambasadoriumi Prancūzijoje.

Mirė savo namuose Philadelphijoje eidamas 85 metus amžiaus.

Fenomenalus žmogus

"Didelis žmogus istorinėje eigoje reprezentuoja strateginį tašką ir dalį jo didybės kaip tik ir sudaro jo ten buvimas", sako teisėjas Holmes. Šis posakis ypatingai tinka Franklinui: jis buvo visur, kur jo labiausiai reikėjo.

Franklinas buvo fenomenalus: jis mokėjo sudaryti planus ir visuomenės bibliotekai ir kolonijų sąjungai; lygiai lengvai jis galėjo suorganizuoti gaisrininkų vienetą, pašto įstaigą ir tarptautinę sąjungą, galėjo išrasti muzikos instrumentą, nustatyti vėjų kryptis Golfo srovėje ar nustebinti matematikus magiška kvadratų formule.

Šiandien stebimės, kokie paprasti, net kiekvienam vaikui lengvai suprantami Franklino elektriniai bandymai, bet kokie komplikuoti ir svarbūs iš jų išplaukia es-

Mykolo Radvilos
karieta.

(Iš Dr. V. Sruogienės parašytos Lietuvos istorijos kurią leidžia Tėvynės Mylėtojų Draugija).

miniai gamtos įstatymai. Jo "Autobiografijos" proza atrodo tokia paprastutė, parašyta taip lengvai, be jokių didesnių pastangų, tačiau taip sunkiai duodasi imituojama.

Visuose Franklino darbuose ypatingai išryškėja jo nuosaikumas. Būdamas labai tvarkingas, nemėgo, kad laikas, energija ar ištekliai būtų veltui eikvojami. Jo daugybės patobulinimų ir išradimų pagrindu daugiau buvo pareigos jausmas. Jis buvo visiems priimtinausias reformatorius, kadangi gausybė jo išradimų, patobulinimų ir reformų plaukė iš pareigos jausmo, o ne iš nuogo fanatizmo.

Praktiškumas ir paprastumas

Būdamas žymiausiu šviečiamojo laikotarpio atstovu, Franklinas buvo pirmasis amerikietis mokslininkas, kurio vardas plačiai pagarsėjo Europoje ir pasaulyje. Moksluose didelį dėmesį kreipė į pritaikomąją jų pusę. Vienas iš plačiausiai žinomų išradimų šioje srityje yra žaibolaidis.

Kaipo rašytojo jo visi gausūs raštai buvo skirti kokiam nors tiesioginiam tikslui. Aiškus stilius, aiški ir visiems suprantama kalba. Jis taipgi buvo pirmasis humoristas, kurio humoras buvo grynai amerikietiškas.

Franklino vardas taip pat susietas su viena didžiųjų amerikietišku tradicijų: minties laisve. "Be minties laisvės negali būti tokio dalyko kaip išmintis; be kalbos laisvės negali būti visuomeninės laisvės", sakė Franklinas. "Tie, kurie atsisąsda esminės laisvės dėl laikino saugumo, nėra verti nei to saugumo, nei laisvės", — viena iš populiariausių Franklino minčių.

Kas liečia religiją, pagal laikotarpio madą, Franklina save laikė deistu, bet taipgi labai vertino Kristaus asmenį. Tarp kitko senatvėje jis pareiškė: "Visi eretikai, kuriuos teko pažinti, buvo dori žmonės; jeigu jie nebūtų turėję dorybės drąsos, nebūtų rizikavę gyventi savo herezijoje. Gi stoka kitų dorybių lengvai įduotų ginklą į rankas jų gausiems priešams".

Būdamas giliai išsimokslinęs ir talentingas organizatorius, jis sukūrė daug švietimo programų. Visą savo gyvenimą Franklinas buvo praktiškas filantropas ir davė pavyzdį, kuris daugeliui amerikiečių buvo ir pasiliks idealu visiems laikams.

Negalima nepaminėti ir Franklino įnašo federalizmui, vienam iš didžiausių jaunosios amerikiečių tautos "išradimų". Jis buvo nariu komiteto, sukūrusio "Articles of Confederation", o taipgi vienu iš seniausių narių konvencijos, davusios pradžią dabatinei JAV konstitucijai.

DIENŲ SKEVELDROS

M. Czuchnowski

Ar lenkas? Taip. Mirė? Ne, gavo lenkų tremtinių rašytojų premiją. Esu nuomonės, kad mums turėtų rūpėti visų kaimynų (gudų, ukrainiečių, latvių, estų) kultūrinis gyvenimas. Kas prieš? Vadinasi, čia M(arian) Cz(uchnowski). Prieš dvidešimt ketelį metų jį mačiau Vilniaus universitete. Autoriaus kūrybos vakarą suruošė studentai liaudininkai ir socialistai. Salė kimšta užkimšta. Ugingas kalbėtojas, o pats kaip šeiva, nedidukas. Prie universiteto vartų jo laukė... policija, bet ans buvo pravesias pro kitur.

M. Cz. iš viso rekordų pamušėjas, gali sakyti — išnaudoja visas fizines ir protines galimybes. Iki 1939 m. rudens ans išleido 10 savo knygų, ir jų 4 buvo konfiskuotos. Pažino visas kalnimo pakopas: buvo areštinėse, pereinamuose iš sunkių darbų kalėjimuose, vienas iš pat pirmųjų pateko į Berezą (Lenkijos "šlovė" — koncentracijos stovykla). 1939 m. rudenį po rugsėjo tragedijos buvo NKVD suimtas ir perėjo Lvovo, Odesos, Charkovo kalėjimus, po to 4 koncentracijos stovyklas (nuo Kotlaso iki Uchtos). Kai įsigaliojo Sikorsko-Stalino sutartis, NKVD nenorėjo paleisti (buvo pasiūstas į slaptą paleidžiamų kalinių... sunaikinimo stovyklą). Bet susirgo. Atrodė, ir stebuklas nebeišgelbės. Tada bolševikai (Tas 2-me psl.)

Visuotinis pripažinimas

Senas posakis "Nėra pranašo savo krašte" Franklino atveju netinka. Savo laiku ir savo krašte jis buvo lygiai pripažintas ir gerbiamas kaip ir šiandien. "Franklinas yra gerai žinomas ir didžiausias šio meto filosofas", rašė jo bendralaikis William Pierce.

Jefferson'as rašė, kad Franklinas yra "mūsų patriarchas, kurį filosofija ir filantropija padarė pirmu žmogumi. Jo vardas švies danguje kaip žvaigždė, kada jį dabar supantieji asmenys bus seniai laiko dulkių apnešti ir pamiršti".

"Jo reputacija buvo universalesnė negu Leibnico, Newtono ar Voltairo, gi charakteris labiau mėgiamas, negu bet kurio iš jų ar visų kartu. Beveik nebuvo piliečio ar žmogaus, kuris jo vardo nežinotų, ar nelaikytų jo visos žmonijos draugu".

Ir šiandien po dviejų šimtų metų nedvediodami galime teigti, kad ne tik Amerika, bet ir visas pasaulis Franklinui liko daug skolingi.

— at

M. CZUCHNOWSKI

(Atkelta iš 1-mo puslapio)

vikai jį atidavė gen. Anderso besikuriančiai armijai. Bet M. Cz. nugalėjo šiltinę, plaučių uždegimą ir kt. ligas (plaučių džiovą jau buvo gavęs tėvynės kalėjimuose). Jeruzalėje redagavo "Gazeta Polska". Dabar D. Britanijoje. Ak, daugumas "patriotų iš gerklės" manė, kad M. Cz. grįš į Maskvos satelitinę Lenkiją. Jis radikalas, jis maištininkas! Jis gi liko tremtyje ir yra pirmose gretose kovos prieš komunizmą, kai daugelis jo persekiotojų, kritikų, prokurorų ir rektorių dirba su komunistais.

M. Cz. agronomo sūnus. Už politiką (liaudininkų partijoj, ir iš dalies tarp darbininkų) buvo išmestas iš gimnazijos. Kitą baigė. Bet Krokuvos universiteto vadovybė jį 2 kartus suspendavo, ir tai prokuratūros spaudžiamai. Tada grįžo į ūkį. Bet ūkyje nenubuvo. Policijos paieškomas ilgą laiką gyveno svetimomis pavardėmis, bet vienu tuo pačiu šūkiu: 1) žemės reforma, 2) socialinis aprūpinimas fabričių darbininkams ir t.t. Sakyk, gimęs mitingams, masių politikai. Jis pats mano, kad politika rašytojams yra lyg žiurkžolės (arsenikas), bet gi rašytojai, neatsiliepią į gyvenimo šauksmą, dvigubai pavojingesni: save apgaudinėja ("su melu širdį") ir tautą klaidina. Betgi gyvenimas ir politikuojantiems rašytojams krečia pokštus. Sykį vyko M. Cz. į liaudininkų suvažiavimą kaip vienos apskrities atstovas. Partijos smogikams tačiau atrodė įtartinas, nenorėjo įleisti. M. Cz. spyresį per jėgą. Kai jau buvo apiplėštytais drabužiais, kažkas iš salės sušuko: "To pisarz". "Pisarz" pas lenkus reiškia ir rašytoją ir — raštininką. "Tai kurio valsčiaus raštininkas būsite?" — atlyžo sargyba prie durų; ir įėjo, ir dalyvavo suvažiavime kaip... valsčiaus raštininkas.

Bene 1934 m. rašė jis: "Šalyje, kur skutimosi muilas yra brangesnis už žmogaus gyvybę..." Tai buvo po rūsčių Malapolskos ir Pakarpačio ūkininkų sukilimo, kai vyriausybė į kovą prieš artojus metė policijos raitųjų rezervą, tankus, lėktuvus. Aišku, toje vietoje tarp artojų buvo ir M. Cz. Kai pabodo svetima pavardė, nesava pastogė, nuėjo ir pasidavė policijai. Nudžiugo nuovada. Siunčia jį apskrities kalėjiman. Ant rankų grandinės. Maža to, dar susega su kitais 6 kaliniais (ūkininkais). Ir dar bando prisegti krūvon kažkokią švendrę — 16 metų siuvėjęlę. M. Cz. kantrybė išseko: "Atrišk, kalės sūnau, ši mėšluotą gelžgalį. Sakau, atrišk, nes duosiu grandinėmis, kad net gimtoji bobutė tavęs kapuos neap pažins..." Policijos viršininkas sumišo: "Toks įsakymas, pone redaktoriau!" "Atrišk, — iškėlė M. Cz.: — mažamečiai, netgi mano laukinėj tėvynėj, draudžiama grandinėmis apkalti..."

Viršininkas kapituliavo. Sustiko jį 1939 m. rugsėjį. Jis maldavo, kad M. Cz. paglobotų jo vaikus. "Prašymą atlikau", — rašo M. Cz.

M. Cz. poema "Sunki biografija" buvo konfiskuota. Tai autorius išleido dar 2 laidas: viena su cenzūros prapleikėmis, antra — relegaliai. "Potvynį ir mirtį" po konfiskavimo pakartojo slapta laida. Bet, kaip M. Cz. rašo, poetinės hibernacijos (stovyklavimo lyg kariai žiemos metu) laikotarpis tetruko 9 metus; "ta patį patarčiau daugeliui poetų, nors jų ir neverčia cenzūra".

M. Cz. gavo apsispręsti: poezija ar proza? "Proza — mano žirgas, o gal tik paleivio lazda", — ir tremty jau yra išleides viso 12 knygų. "Pats lengvai rašai". — "Ak, — atsakydamas rašo pats M. Cz. — rašau sunkiai ir ilgai; kankinuos lyg mėsiniškas kirviu jautį betašydamas. Kiekvieną dalyką, ypač lengvai parašytą, pertaisau ir perrašau po 7 kartus". Juoba seniau (karalių ir kunigaikščių laikais) rašytojas už savo triūsą galėjo pelnyti kokią sinekūr-

A. S. PUŠKINAS

EUGENIJUS ONEGINAS

Eiliuotas romanas

Vertė STEPAS VAZBYS

Vinco Krėvės-Mickevičiaus
Šviesiam Prisiminimui

(Tęsinys)

AŠTUNTOJI DALIS

XX

Nejau Tatjana?.. Ta pati,
Kuriai sapne, ne, praeity,
Užuomazgoj romano mūsų
Išdrožt pamokinimą triūsio
Paklydusiam kampely stepėse.
Prieš kurią, rodos, vakar stiepėsi,
Sakydamas pamokslą sausą.
Nejau tai ji, kurios tikriausiai
Laiškutį saugos lig mirties
Su plaukiančia širdim versmės
Teisybe... Dieve, ta mergaitė,
Lyg pániekos spirta kurpaitė,
Nūn abejinga, tiek drąsi,
Nejau tai būtų Tanė, ji?!..

XXI

Oneginas apleidžia rautą
Ir susimąstęs namo drožia.
Liūdny svajonių, pilnų grožio
Sapne vėlyvam jo prikrauta.
Pabudęs žvalgos... Ten lyg laiškas...
Tatjanos vyras, kunigaikštis
Atvykti vakare jo prašo.
"Dievul, pas ją!" Ir tuoj atrašo,
Dėkodamas už pakvietimą.
Kokiam baisiam sapne jis rymo.
Ir kas gi sielos jo ledaunę
Tirpdyti ima, tarsi jaunį ..
Nerimastis, pagieža, meilė —
Kančia gudruolio ir net kvailio.

XXII

Diena ši tirpsta perilgai.
Ir tos rodyklės, lyg vėžliai,
Bet muša dešimts. Į kelionę!
Pas vedančią iš proto poniją.
Prie priebučio nušoka jis.
Žingsniuojant purto drebulys.
O, kokią laimė, ji viena!
Deja, lyg parakas sudrėkęs,
Nežina žodžiai ir gana.
O manęs, nepritrūks ju kiekis.
Niūruš jis sėdi, vos atsako,
Galva įmodom mintim užako.
Ir dar pikčiau, kad Tanė jos
Ramiai, laisvai... Minutės blaikios!

XXIII

Ateina vyras. Jis nutraukia
Šį tėtė-a-tėtė kiek nemalonų.

ra, dvarą ar kt. pragyvenimo šaltinį, o dabar, ypač tremty, tegali pelnyti... nemirtingumą. Vadinas, nustumko atlyginimas, bet paaugo pareigos ir atsakomybė.

Anot M. Cz., juo daugiau žmonės naudosis knygomis, juo mažiau rašinės į... apeliacinius teismus.

Prieš karą į lietuvių kalbą buvo išversta keletas M. Cz. eilėraščių (vertė Alb. Žukauskas). Prozos, atrodo, nieko. Bet ar yra kas verčiama? Ak, bijau sakyti. Bijau kalbėti apie vertimus. Ir tai dėl 2 priežasčių. 1) Dar Vokietijoje patarpininkavau tarp St. Westfalio (Kaune studijavo lietuvių kalbą ir dirbo Lenkijos pasiutinybėje) ir "Patrios", kuri pasižadėjo išleisti Z. Nowakowskio "Gerosios vilties iškyšulį". Prieš metus su kieku gavau vertėjo nusiskundimą: "nėra knygos, nėra ir... rankraščio". Kreipiausi (kaip nelaimingas tarpininkas) į "Patrią". Deja, jokio atsakymo. 2) Ar bevarta kas versti, kai tremtiniai... kailį verčia?!

J. Cicėnas

2 — NAUJIENOS — CHICAGO 8, ILLINOIS
1956 M. VASARIS 25 D., ŠEŠTADIENIS

Prisimena jaunystę jaukią,
Jų išdaigas. Abudu ponu
Kvatoja garsiai. Bet svečiai
Jau renkasi gana apščiai.
Ir mezgasi marga kalba,
Lyg druskos, pykčio atmiešta.
Bet šeimnininkė duoda toną.
Prieš ją visi santūresni
Ir elgiasi, lyg komiltonai.
Tat buyusi kalba smagi,
Be lėkštų temų, be tiesų
Gilių ir nežeidė ausų.

XXIV

Čia sostinės bujoja žiedas.
Poniutės čia madingai rėdos.
Čia matomi visur veidai
Ir pasigendami kvailiai.
Čia piktos senės, lyg pelėdos,
Su rožėm ir kitokiais priedais.
Veidai čia keletu merginų
Sustingę, tarsi stearinas.
Valstybinius čia reikalus
Gvildena specas išdidus.
Ir prisikvepinęs senukas
Su samone dar neatbukus
Gudriausiai šamojį žarstas.
Juokinga laiko tai laikas.

XXV

Epigramas mėgstas čia ponas
Ir piktas, tarsi skorpionas,
Ant jam arbatos persaldžios,
Ant vyrų tono, ant lėkštos
Poniutės, kritikų žurnalo,
Ant karo, sniego ir ant galo
Ant venzelio, seselėm duoto,
Pačios spaudos ir ant žmonos...

XXVI

Saburovas ten nusipelnęs,
Kaip niekšų niekšas, rauk jį velnias!
Jis St. Priest'o paišelius
Nudildinę visuos' albumuos'.
Ten stovi duryse tylus,
Savų minčių paskendęs dūmuos',
Verbų raudonas cherubinas.
Puotų diktatorium vadinos.
Keliautojas užklydęs, va,
Akiplėša ir dabita,
Svečiams įžiebdavęs šypsnius —
Kaip povas vaikšto išdidus.
Ir persimetę žvilgsniai reiškia
Sprendimą jam, atrodo, aiškų.

XXVII

Oneginas tik Tane klieidi.
Ne kaimo prasčiokėle, ana,
Isimylėjusia ir baikščia.
Bet nepasiekiamo Tatjana,
Išdidžia rusų rūmų lady,
Žavinga žmona kunigaikščio.
O, žmones... Esate panašūs
Į savo pranokėją Jieva.
Jus nevilioja, kas jums Dievo
Iš kalno skirta. Kokie našūs
Jūs esat sekti rojaus žaltį,
Vis žadantį pasotint alkį.
Jums vaisius uždraustas sapnuojas.
Be jo jums rojus nebe rojus.

XXVIII

O, kaip pasikeitė Tatjana.
Išmoko puikiai kieta rolę,
Pažino rūmų etiketą,
Nors troško vargšė kito peno.
Ir kas galėtų atpažinti
Mergaitę kuklią kitados
Toj Nevos deivėj salės' šios'...
Bet tęsė jaudinti jis mintį.
Ir kaip dažnai nakties tamsoje,
Morfejui žengiant, ji galvojo
Kartu su mėnuliu tykiu,
Kodėl lemtis išsklaidė kerą
Ir svarstė, kaip tai būtų gera
Keliaut su juo bendru taku.

PETRAS ŠIRVOKAS

Nauja Juozo Švaisto knyga

230 psl įdomiausių lietuviškų nuotykių.

Kaina \$2.00. Kreiptis į

NAUJIENAS, 1739 S. Halsted St.
CHICAGO 8, ILLINOIS

DR. B. MATULIONIS

DR. KSAVERAS VENCIS

Sis rašinys buvo pasiūstas "Draugui", kuris atsisakė jį spausdinti.

Dr. B. Matulionis

Praėjusių metų lapkričio m. 19 d. suėjo lygiai 10 metų, kaip tragiškai žuvo Vokietijoje Dr. Ksaveras Vencius ir jo žmona Elžbieta. Dr. K. Venciaus asmenyje netekome pačioje jo jaunystėje gabaus gydytojo ir būsimo mokslininko, energingo ir didžiai pasišventusio visuomenininko ir gilaus patrioto.

Dr. K. Vencius gimė Suvalkijoje, gimnaziją baigė Prienuose, o 1934 m. baigė medicinos mokslus Kaune. Gavęs gydytojo teises, įstojo į universiteto ausų, nosies ir gerklės ligų kliniką, kur keletą metų dirbo jaunesniuoju asistentu, o vėliau buvo išrinktas į vyresniuosius asistentus, ir toje vietoje išbuvo iki 1944 m. vasaros, kai teko apleisti Lietuvą.

Studentavimo metu buvo aktyvus studentijos tarpe ir priklausė Korp! Fraternitas Lituanica. Pradėjęs dirbti universiteto ausų, nosies ir gerklės ligų klinikoje, parodė didelių gabumų, kaip diagnostas ir chirurgas. Tiek personalo, tiek ligonių buvo gerbiamas ir mylimas. Tuo metu jis buvo, pradėjęs įdomius mokslinius Rhinoskleromos tyrinėjimus. Lietuvos okupacija, tremtis ir ankstyba mirtis jam nebeleido baigti to įdomaus mokslinių tyrinėjimų darbo.

Nei gausus darbas klinikoje su ligoniais, nei ruošimas disertacijos med. daktaro laipsniui įgyti negalėjo sukliudyti a.a. Dr. K. Venciuui atsidėjus ir patvariai dirbti ir kovoti už savo krašto laisvę; jis tą darbą dirbo nebudamas jokių sau asmeninių pavojų. Tik aklos laimės dėka Dr. K. Vencius nebuvo 1941 m. enkavedistų sušauktas. Pasibaigus rusų pirmajai okupacijai ir susikūrus Lietuvos laikinajai vyriausybei, Dr. K. Vencius paėmė tvarkyti Lietuvos sveikatos reikalus, ir buvo pirmas Lietuvos sveikatos ministras, nes Nepriklausomybės laikais Lietuva neturėjo Sveikatos Ministerijos, kadangi sveikatos reikalų tvarkymas buvo pavestas Vidaus Reikalų ministerijos Sveikatos Departamentui. Kai naujas okupantas pašalino Lietuvos Laikinąją vyriausybę, Dr. K. Vencius pasitraukė iš sveikatos reikalų tvarkymo ir iki pat maskolių-komunistų antros invazijos į Lietuvą 1944 m. dirbo universitete ir, kiek laikas ir jėgos leido, aktingai dalyvavo po grindžio rezistenciniame darbe. Apleidęs Lietuvą 1944 m., apsigyveno Vakarų Vokietijoje, Lemgo mieste, netoli Hannoverio. Čia jis pradėjo dirbti kaip gydytojas, ir trumpu laiku pasidarė tiek populiarus, jog vietiniai vokiečiai pradėjo Dr. K.

Venciuui siūlyti visokių privilegijų ir materialškų patogumų, kad tik Dr. K. Vencius pasilikytų praktikuoti Lemgo mieste ir niekur kitur nesikeltų. Bet ne toks buvo Dr. K. Vencius. Tūkstančių blaškomų ir vargstančių lietuvių tremtinių reikalai Dr. K. Venciuui rūpėjo daug daugiau, nei jo asmeniškai gerovė ir patogumai.

Dr. K. Vencius atsisakė nuo siūlomo gražaus buto su puošniais baldais, metė puikią privatišką praktiką Lemgo mieste ir, susidėjęs savo knygas bei mediciniskus instrumentus, 1945 m. lapkričio 19 d. kartu su savo žmona apleido Lemgo miestą ir iškeliavo, kad galėtų gyventi ir dirbti lietuvių tremtinių stovyklose. Tai buvo Dr. K. Venciaus ir jo žmonos pastutinė kelionė. Baigiant važiuoti į Bad Rehbürg, kur Dr. K. Vencius buvo numatęs apsigyventi kartu su lietuvių tremtiniais, ties Holzenau, keltu keliantis per Vezerio upę, automobilis, kuriuo važiuavo Venciai, nuo kelto įkrito į gilią upę. Nors Dr. K. Vencius spėjo iššokti iš automobilio, bet, nespėjęs pasiekti kranto, paskendo; gi jo žmona buvo rasta prigėrusi automobilyje. Paties Dr. K. Venciaus lavonas

dingo gilioje upės vandenyse ir niekados nebuvo surastas. Elžbieta Vencienė-Raubaitė, Kauno universiteto klinikų gail. sesuo, 1945 m. lapkričio 22 d. palaidota Bad Rehbürg kapinėse; čia jai ir jos vyrui Dr. K. Venciuui 1946 m. buvo pastatytas akmeninis antkapis su tokiu užrašu:

Dr. Med. K. Vencius

* 1906.X.30

Elžbieta Vencienė

* 1913.VII.1

Žuvo Vezerio upėj 1945.XI.19 d.

Amžinoji ramybė Jums,

Mielieji Draugai, ištrėmimo žemėje.

Die Heimat Litauen verloren
fanden sie den Schicksalstod
in der Weser.

Prie antkapio pastatymo tada daugiausiai prisidėjo savo lėšomis Meerbecko stovyklos lietuvių-tremtinių ir iš dalies kitos kaimyninės stovyklos Uchtės lietuvių tremtiniai.

Po karo prasidėjusi tremtinių emigracija išblaškė Rehburgo, Meerbecko ir Uchtės lietuvių; ten neliko nė vieno lietuvio. Idealisto ir didelio patrioto, kuris nežinodavo baimės dėl savo gyvybės kovoje su Lietuvos okupantais, Dr. K. Venciaus ir jo žmonos Elžbietos kapas (Dr. K. Venciaus tik simbolinis kapas) pasiliko vienišas, svetimtaučių telankomas. Bet Lietuvos laisvės kovų draugų ranka ir iš kitos vandenyno pusės pasiekia tą vienišą kapą: jis nuolat tvarkomas, puošiamas ir kasmet vėlybą rudenį vėlinių dieną Dr. K. ir E. Vencių kapą nušviečia užžiebtų žvakių šviesa.

CHICAGO'S ŠVARIASIAUSIAS IR
MODERNISIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
82nd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Pasidarykite savo

ZUBRUVKA

Atsarga 1 metams tik \$1.00

Pasidžiaukite ir pasiūlykite savo gamintą, pasaulyje puikiausią aromatišką ir atgaivinantį gėrimą, padarytą su stumbrazole, importuota iš senosios tėvynės.

Įdėkite tik vieną ar dvi stumbrazolės šakales į bonką grynų degtinų.

Užsisakykite stumbrazolę dabar.

WARLD HERB CO., Dept. NA. 459—18th Ave., Newark 3, New Jersey

Come in Now!

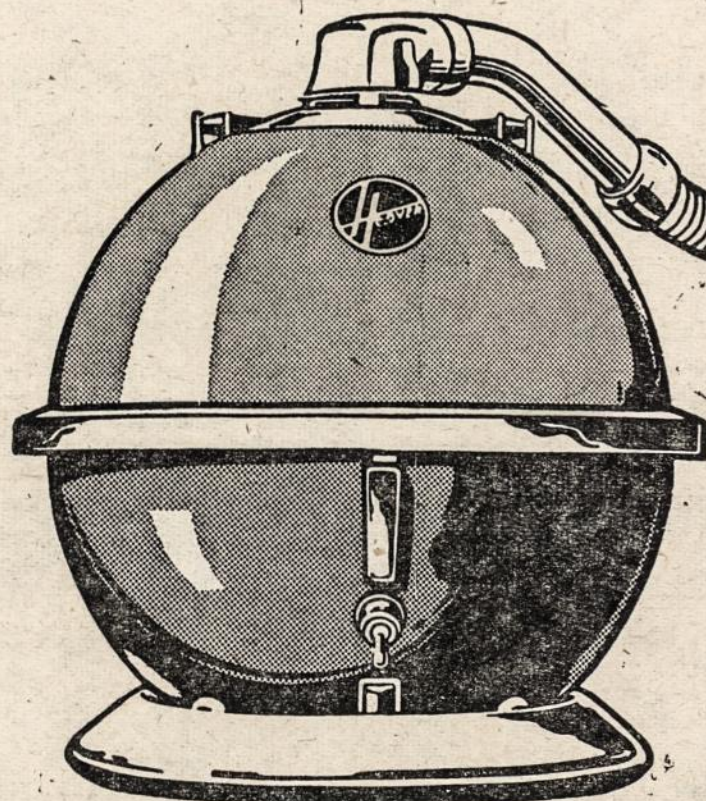
\$27⁵⁵ OFF

on a NEW

HOOVER

Constellation

(cleaning tools included)

with the exclusive
double-stretch hose!

- Cleans twice the area of any other cleaner. Reaches across the largest room—even to the top of stairs—16 feet in all!
 - Full horsepower motor gives you extra suction.
- Offer good for a limited time only.
So hurry.

Regular Price \$97.50

NOW
JUST \$69⁹⁵

BEE JAY STORES

15 WEST HUBBARD STREET

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Phone: Whitehall 4-3253

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS ŠILEIKIS

J. Pautieniaus paroda

Vasario 18 d. Lietuvių Auditorijos salė (3133 S. Halsted St.) buvo atidaryta dail. Juozo Pautieniaus tapybos paroda, kuri baigsis kovo 2 d. Išstatyta 44 vidutinio formato "kabinetiniai" darbai. J. Pautienius Chicagos lietuviškai visuomenei yra jau žinomas iš anksčiau rengtų parodų. Ši paroda surengta dailininko 30 metų darbo sukačiū paminėti.

Menas kapitalistinėje sistemoje yra atsidūręs ne ten, kur jis turėtų būti. Nėra pilių, kuriose valdovai gyvena, nėra gildijų, kaip buvo renesanso laikais, pagaliau — nei mecenatų. Menininkas dabar visuomenės akyse kaip ir nereikalingas, o menas atitrūkęs nuo socialinio gyvenimo ir likęs homogenišku, t. y. kolektyvių civilizacijų ir mūsų laikų menininkų sugalvotų srovių srovelių padaras. Jokia kita meno šaka neturi tiek srovių, kaip plastinio meno šaka. Anglų rašytojas ir meno teoretikas Herbert Read net pataria jaunuoliams, kad jie vietoj meno, mokytųsi praktiškesnės profesijos. Menų galima ir laisvalaikio "estetinius geidulius" patenkinti. Menas yra ekonominių sankcijų taške, dėl kurių menininkui tenka santykiuoti su visuomene, bet ar menas atstovauja visuomenei? Šiuo klausimu daug yra kalbama, bet nerandama tinkamo atsakymo. V. Van Gogh yra pasakęs: "Menininkas, kaip žmogus, yra per daug užsiėmęs tuo, ką jo akys mato, bet nemoka net savo gyvenimo sutvarkyti". Meno raidoje taip yra, kad menas pradžioje esti primityvus. Skirtumas tarp primityvio urvinio žmogaus piešinio ir Rembrandto bei Rafaelio be galo didelis. Bet nuo abstraktizmo tikrai vienas žingsnis atgal prie Afrikos negrų meno, tai šių laikų pasiekti laimėjimai, kuriais daug kas žavisi. Svetimais žirgais dabar daug kas bando joti. Bet dail. J. Pautienius nėra tas "mėlynasis riteris", koku buvo Gabo, Picasso, Mondrian ir kt. Jis pasirinko rimtesnes realistinio konstruktivizmo (formų) problemas spręsti, dėl kurių Cezanne visą savo gyvenimą kovojo. Jis manė, kad tapyba yra mokslas. Todėl turi būti atidžiai sekami visi gamtos įstatymai. Iš eina taip, kad peizažą galima laikyti gamtos filosofija bei poezija, kadangi paveikslas yra estetiškas išpūdžių eksperimentas. Cezanne negalėjo realizuoti tokių spalvų, kokias sukelia gamta, todėl ir išpūdžiai.

Jis nusileido išpūdžiams. Tiksliai logiškas ir nepalaujamas gamtos stebėjimas padėjo išspręsti sunkias kūrybos proceso problemas. Jei nebus geros formos, tai nei spalvų efektai nepadarys gero kūrinio.

Šioj J. Pautieniaus parodoj yra gan tvirtų darbų, t. y. konstrukcijos bei tapybos atžvilgiais. Spalva yra jo tūzas, su kuria gali lošti. Techniniu požiūriu ne visi J. P. paveikslai vienodi. Jis yra įžengęs bene į trečią etapą. Pav. "Auksinis ruduo" — impresionistiškas, smulkiomis plėtmėmis tapytas. Prof. A. Varno portretas, anot J. Kreivėno, kaip sfinksas, plačiais kontūrais peiliu tapytas. "Jūratės" portretas bene parodoj pats geriausias. Žiemos peizažas "Prieš atodreki" gana tvirtas ir švelniai išlaikyti sniego atspalviai. "Kervutės", labiau į grafiką pasinešusi tvirta kompozicija. "Bažnytkaimis" gerai suplanuota kompozicija. Na, žinoma, ir paties dailininko autoportretas "Po auto nelaimės", kaip dera su kaktuvinei parodai iškabintas.

J. Pautienius daro pažangą. Bet iki šiol dar nebuvo parodęs portretų didesniu skaičiumi. Pasirodo, kad ir šioj srity imasi spręsti nelengvą problemą. Natūrmortų J. P. kol kas dar nebuvo parodose išstatęs.

Paroda atdara kasdien nuo 2 v. p. p. iki 10 v. vakaro. Išleistas 16 psl. parodos katalogas su reprodukcijomis. Š.

CHICAGO GALLERIES

Chicago Galleries Assn., 30 So. Michigan Ave., yra gera paroda. Louis J. Kaepo 24 akvarelės darbai nepaprasti, daugiausia žiemos vaizdai iš Vermont valstybės. Paroda baigsis kovo 3 d.

Toj pačioj galerijoj kovo 10 d. atsidarys Frank Dudley, Indianos kopų dailininko, kuris eina 88 metus amž., paroda.

60 AUTOPORTRETŲ

Mandel Bros. krautuvės galerijoj (8 aukštas) dabar yra 60 Chicagos dailininkų autoportretų paroda. Yra keletas gerų darbų, bet didžiumoj tiksliai spalvų marginiai, net po kelis svarus dažų uždėta.

— Kas miręs, o negimęs? — Atsakymas MİSLIŲ KNYGOJE. Knygą gausite Naujienose tik metu!

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, FEBRUARY 25, 1956

Dvi kandidatės į LRD premiją

Iš 19-kos grožinės literatūros knygų, išleistų 1955 metais, slapto Rašytojų Dr-jos narių balsavimu išskirtos dvi: Henriko Radausko poezijos knyga "Žiemos daina" ir Leonardo Andriekaus lyrikos rinkinys "Atviros marios". LRD premija \$500 bus paskirta už vieną šių dviejų knygų, kuri gaus absoliutinę balsų daugumą. Tai parodys šiuo metu jau vykstančio antrojo balsavimo pasekmės. Balsavimo vokeliai tu-

ri pasiekti LRD-ją ne vėliau kaip kovo 7 d.

Pirmajame balsavime dalyvavo daugiau negu pusė visų LRD narių — 48. Žiemos daina gavo 13 balsų, Atviros marios — 9, Negestis — 5, Devynios baladės — 4, Aukso ruduo — 3, kitos penkios knygos gavo po 2 balsus, trys — po 1, vienas lapelis rastas tuščias. Rašytojų ir skaitytojų susidomėjimas būsimuoju laureatu labai gyvas. LRD premija bus įteikta kovo 25 d. Chicagos Lietuvių Auditorijoj įvyksiančioje literatūros šventėje.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA

didžiausias lituanistikos žinynas, lietuvių kultūros paminklas.

Iš suprojektuotų 20—21 tomo septyni jau išspausdinti, kiti rengiami. Redaktoriai visą LE ruošimo darbą pagal atskiras raides pasiskirstė iki galo.

LAIKAS ĮSIGYTI, nes nuo VIII tomo LE bus spausdinama TIK PRENUMERATORIAMS.

LENGVOS SĄLYGOS: imokėjusiems bent už vieną tomą, visi išėjusieji tomai siunčiami iš karto. Likusios sumos mokėjimas išdėstomas užsisakiusiam priimtinomis dalimis. Vieno tomo kaina J. A. V. \$7.75, visur kitur \$8.00.

Užsakymai siųstini šiuo adresu:

J. KAPOČIUS, LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA
265 C. Street, South Boston 27, Mass.

Paskubėkite — atsargos ribotos!

GERĖKITĖS 21 COLIO SPALVOTU TV,

PLAČIU, KAIP GYVENIMAS...

GYVENIMISKAI TIKRU!

Jūs galite šiandien įsigyti pilną 21 colio spalvotą TV! Didelis, puikus, kvapą užimantis — kaip tikras gyvenimas! Rinkitės bet kurį RCA Victor iš dviejų nuostabių naujų kabinetinių stilių. Stebėkite vis daugiau ir daugiau naujų spalvotų programų, o taip pat ryškių, aiškių juodų ir baltų standartinių transliacijų. Abu setai vienas kitą papildo. Pilna TV namų pramoga Jums ir Jūsų šeimai!

RCA PRADĖJO IR IŠVYSTĖ
DERINAMĄ SPALVŲ TELEVIIZIJĄ.

FELIX A. RAUDONIS, NELLIE BERTULIS, sav.

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY

2310 WEST ROOSEVELT ROAD

Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

RCA Victor 21 colio reguliatorius. UHF-VHF balso derintojas. Mahogany ar šviesaus tropikinio kietmedžio įdirbinys. Deluxe model 21CT662, \$695.00 ir aukščiau.

BUICK'AS

LIETUVIŠKAS

AUTOMOBILIS

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6234 SOUTH WESTERN AVE.

CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 WEST 47th STREET

CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 SOUTH HALSTED STREET

CHICAGO 8, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 SOUTH HALSTED STREET

CHICAGO 8, ILLINOIS

KNYGA

Tegu ir dažnai nugirsti ar skaitai, kad knygų mažai kas skaito, kad knygos pelėja lėntynose, kad knygas leisti neapsimoka.

Žinoma, keletą knygų išleides, iš to turtų nesukrausi — o gal tokie laikai atėjo, kad knygas reik spausdinti ne dėl uždarbio, arba ne dėl pasipelnimo.

Knyga turi jaunąją — priaugančiąją kartą nuteikti reikiama kryptim, turi padėti surasti gyvenimo kelią, neturi iš tikrojo kelio išleisti, bet nuvesti jai tvirto pagrindo, ant kurio atsistojęs jaunuolė — jaunuolis pasijaustų patys savyje, imtų drąsiai žiūrėti kitiems į akis ir džiaugtis apsisprendus visam gyvenimui.

Ne pro šalį tai ir senesniajai ir net senajai kartai.

Yra knygų, kurių turinys neliečia nei laiko, nei vietos. Tokis betautinis, bevietinis, belaikinis turinys yra dažnai tuščias — tik kolei skaitai, tarsi manai, būk tai įdomu, turiniga. Tačiau iš tokio turinio knygų paprastai į gera nepamokama. Tik laiką sugaišina, gal kiek jusles pakirbina, bet protui, kuris ilgam turi susistovėti, kuris nugirsto ar skaityto nepamiršta, kuris reikla dvasinį turtą, čia medžiagos kai pir nėra.

Mums lietuviams šis laikas yra įkyriai vien tais pačiais žodžiais nusakomas — lietuviybės išlaikymas, laisvės atstatymas. Vis, kaip kakariku taip kakariku. Bet ne kas daroma. Juo daugiau, kai vis tuos pačius, kad ir rimtus dalykus kalbėsi, juo greičiau visa tai virs vien nusibodusiais plepalais, vis tas pats ir tas pats.

Reikia, kad ir mažytelaičio darbo. Toks darbas ir būtų, be kita ko kuodaugiausiai visais skaudžiausiais mūsų gyvenimo klausimais išleisti knygų.

Štai išeis Lietuvos Istorija. Ją galėsime kartkartėmis skaityti patys, galėsime ir kitiems papasakoti — paskaityti. Tai didelis darbas, brangi knyga, ne vien savo turiniu, bet ir perkamąja galia.

Galima rasti klausimų, kurie ir jaunuomenei turi patikti, kaip savo protėvių-tėvų papročiai, kaip tėvų gimtojo krašto gamta, kaip įvairūs atsitikimai, išgyvenimai kartų kartos tolimesnėj ir artimesnėj praeity, kurie nustatė mūsų būdą, mūsų įsitikinimus.

Tik susipažinę — pažinę tikrai pamėgsime ir savąją tautą ir savuosius žmones ir imsime didžiulius lietuvių esą.

Išleidus, sakysim, už \$1,000 knygą, kuri tik vienam tautiečiui tenurodytų tikrąjį kelią, ar kuri išsaugotų jį gerbėjų tėvų praeities — kuris pasidarė tikras lietuvis — jau ganėtinai atpildas. Juk žmogus yra kur kas už \$1,000 brangesnis.

Taigi, jei knygų leidėjams neapsimoka leisti knygas, tai draugijoms, jų skleidimas skleidžiamomis idėjomis tikrai apsimokės. Tokių draugijų tar-

Dėl liet. studentų rašomų atsiminimų

Agronomės E. Gimbutienės plačiai parašyti atsiminimai apie Maskvos lietuvaiteis studentes vis dar tebėra papildomi naujomis žiniomis ir medžiaga. Įdomių žinių davė inž. V. Žemkalnis, aprašydamas savo keturių seserų mokslo dienas Maskvoje. Jis taip pat gražių atsiminimų suteikė apie to meto gyvenimą ir veiklą rašytojo Gabrielio Žemkalnio. Pridėtas jo ir vet. d-ro Krasausko sudarytas Maskvos lietuvių studentų sąrašas. Visi šitie rankraščiai bus atiduoti Pasaulio Lietuvių Archyviui.

Ponios Elenos Gimbutienės pranešimu rašo atsiminimus apie Maskvos liet. studentes mokslininkę, žinoma mūsų istorikę, Vanda Sruogienę. Buvusieji Maskvos studentai-ės prašomi kuodaugiausiai paremti savo žiniomis ir pasiūsti atsiminimus p. E. Gimbutienei, kuri juos tebetvarko. (Adr.: 4 Rutledge St., Boston 32, Mass.)

Nešėnai gautas laiškas iš Pasaulio Liet. Archyvo, kurio ištrauka paduodama: "... atsiminimus gavau. Labai ačiū. Pui-ku, kad Tamsta tą labai svarbų reikalą vis judinate. Jau dabar vienas doktorantas buvo atvykęs iš Filadelfijos Jūsų renkamų atsiminimų skaityti ir panaudoti savo studijai. O kokia neįkainojama bus brangenybė tos medžiagos, kai kas nors ims tą laikotarpį specialiai studijuoti. Malonėkite tą klausimą judinti visa energija..."

Galima pasidžiaugti, kad senųjų mūsų akademikų talka didėja, kad daugelis širdingai atsiliepi ir savo prisiminimus atsiuntė. Visos gerbiamos kolegės, kurios dabar rašote, ar kurios turite geros valios dar pradėti rašyti savo atsiminimus — labai prašomos rašyti kuo smulkiausiai, neaplenkiant faktų, kuriuos dar atsimenate, minint pavardes, vardus ne tik studentų, bet ir mūsų studentų (jei kas atsimena), nes kaip matome, toji medžiaga gali prisireikti įvairiems reikalams ir studijoms.

Labai prašau atsiliepti p. p. Zuzanną Arlauskaitę-Mikšienę, Oną Liūtkutę-Valaitienę, Kotryną Gustaitytę - Masiūlienę, Vandą Gudavičienę ir Haliną Mačiūlytę-Daugirdienę, kurių adresų nepasisekė man surasti net ir mūsų dienraščių redakcijose. Jei kas turi žinių apie mūsų moteris, studijavusias Varšuvoje, prašoma atsiliepti, atlikti pareigą ir tuo savo įna-

pe yra Tėvynės Mylėtojų Draugija, kuriai gerų norų netrūksta, o lėšų, pasirodo, pasijudinus, susiranda, kaip tai rodo dideli surinktieji tūkstančiai Dr. V. Sruogienės Lietuvos Istorijai leisti. Leiskime knygas. Taip galvoja Tėvynės Mylėtojų Draugijos 81 kuopa Bostone.

5 — NAUJIEŅOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, FEBRUARY 25, 1956

šu prisidėti prie lietuviško kultūrinio darbo. Laukdama Jūsų atsakymo pasilieku su gilia pagarba

J. Narutavičienė,
(adr. Calle 68 #51B — 41, Medellin, Colombia, S. A.)

Anglų Kalbos Pamokos

K. KALNĖNAS
6402 So. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-čias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)
Duoda tremtinys prieš karą baigęs Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI • ANKETOS • LAIŠKAI

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 WEST 47th STREET LAFAYETTE 3-1083

B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas
Mokame aukštus dividendus. Kešiuojame čekius. Pardudame ir išperkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai veltui.

ATIDARYKITE SĄSKAITĄ ŠIANDIEN. — APDRAUSTA IKI \$10,000.

Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vakaro; antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 5; trečiadienį uždaryta, o šeštadienį nuo 9 val. iki vidudienio.

Artėja Velykos. Giminės LIETUVOJE laukia jūsų pagalbos. Jūs galite jiems pasiūsti GARANTUOTĄ SIUNTINĮ su drabužiais, avalyne, maistu arba vaistais per seniausią kanadišką eksporto firmą.

J. KAMIENSKI - JANIQUE TRADING CO.

CHICAGO, ILL. — 2314 W. CHICAGO AVE. Tel.: BR 8-6780
BUFFALO, N. Y. — 1162 BROADWAY. Telefonas: SI 1272

Drabužius galima siūsti ir naujus ir dėvėtus. Jūsų giminėms nereikės mokėti jokių miltų: viską sumoka siunčianti firma. Visų siuntinių pristatymas adresatams garantuotas. Drabužiai, maistas ir vaistai gali būti viename siuntinyje. Pradedant 1956 metais didelė nuolaida daiktams, užsakomiems Anglijoje.

Istaiga atdara 7 dienas savaitėje nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakaro.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ
INSULIACIJOS
PROBLEMAS

Dabar yra laikas
įrengti savo namą
žiemei.

Mes turime išdirbtą
reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies
stako lentų ir namams
materiojų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SOUTH HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1643
Telefonas Central 6-5268

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

LIETUVIŲ DĖMESIUI!

NEWARK'E ATIDARYTAS OFISAS SIUNTINIAMS GABENTI Į SSSR

Į UKRAINĄ, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITUS KRAŠTUS.

Siunčiame maisto produktus, naujus ir dėvėtus drabužius, medžiagas, vaistus ir t. t.

SIUNTINIAI IŠSIUNČIAMI 48 VALANDŲ BĖGYJE.

— Siuntėjui įteikiamas pašto pakvitavimas apie išsiuntimą. —

— Siuntiniai pristatomi gavėjui 7-8 savaitių bėgyje. —

Siuntiniai, siunčiami oro paštu, pristatomi 7-10 dienų bėgyje.

Siuntėjas gauna asmenišką gavėjo pakvitavimą.

VISI SIUNTINIAI SIUNČIAMSI SU JAU APMOKETU

MUITU, IR PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS.

SIŪSKITE SIUNTINIUS GIMINIEČIAMS!

Ofisas atdaras kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto ir 4 val. po pietų.

Reikalaukite katalogų. Rašykite rusiškai arba angliškai.

Netoli Pensilvanijos geležkelio stoties Newark'e.

PACKAGE EXPRESS CO.

314 MARKET ST.
NEWARK, N. J.
Mitchell 2-2452

JOKŪBAS ŠERNAS HOMERO "ILIADOJE"

Algirdas Gustaitis

Homeras yra vienas didžiausių pasaulio rašytojų, gimęs apie 1000 m. prieš Kristų. Dėl gimtosios vietos varžosi net 7 Graikijos miestai. Nemirtingą "Iliadą" Homeras parašė jonėnų tarpe. Tuo kūriniu pradėta tikroji ne tik graikų, bet ir apalai europiečių literatūra. "The Encyclopedia Americana", 1946, IV, 337 rašo, "Iliada" yra didžiausias poetinis paminklas.

"Iliada" atitinka Aristotelio nusakymą, kad epinė poema neturi būti kronikinė ar biografinė, bet jungtinio veiksmo išdava.

Columbijos universiteto graikų literatūros profesorius La Rue Van Hook nuomone, "Iliada" buvo ne vien pradžia, bet ir viršūnė epochinio literatūros aktyvumo. Jo nuomone, toji graikų ir Europos laikų literatūra atstovaujama vieno Homero, kurio įtaka įvairių tautų literatūrai, ištiesis šimtmečiais, buvo ir yra neįvertinama didelė.

Graikai Homerą vadino paprastu poeto vardu, bet dabar, po tūkstančių metų, nerandama tinkamų žodžių tam poetui. Apie jį A. C. L. Botta veikale "Handbook of Universal Literature", 74 psl., sako: "Homero visuotinio protavimo pajėgumo savita jėga yra stebėtina. Jis yra didingas ne vienapusiškai; jis yra didžiausias visapusiškai. Jo atstovaujama mintis lygiai plaukia mirtiname baisume, grožybė, protavime, neapykantoje ir viską jisai sukuria vieningu galingumu".

Monumentalią Homero "Iliadą" žinoma Jungt. Am. Valstybių filmų studija Warner Bros. paėmė pagrindu savo kapitaliniam veikalui "Helen of Troy", kurį gamino ištiesis tris metus, paskleidė visame pasaulyje, visuose žemynuose. Į filmą vedamos gimnazijų, universitetų klasės, kaip į literatūrinį, istorinį veikalą. Lietuviams itin malonu, kad pagrindinę to filmo partiją turi lietuviškos kilmės jaunas vyras — Jack Šernas. Jo pavardė, didžiulėmis raidėmis matoma ekrane, milijonams bakstels širdį ir primins aiškių genčius, kovojančius visur ir visuotinai dėl savųjų teisių.

Nors "Helen of Troy" ("Trojos Elena") trauktą Italijoje, kur pigi statistų talka, vistiek kainavo 6 mil. dolerių. Amerikoje gaminant būtų kainavę dešimteriopai daugiau! Traukta puikiose CinemaScope spalvose, kas kūriniui pridoda dar daugiau išpūdzio. Tokiame veikale (jeigu jis yra vientisai išbaiktas) negali būti tviskančių spindulių ar nykių tamsumų. Visi dalyviai turi derintis, visi turi vykusiai atlikti paskirtį. Jų yra daug ir žiūrovas savaip spręs, kuris jam labiau patinka. Mūsų Šernas ten pasirodo gerai. Jis romantiškas prie kitų grubumo, bet tai jau režisūros reikalas.

Tikrai milžiniškos masinės scenos, kur tūkstančiai vyrų žygiuoja, kaujasi, ištisa laivų armada plaukia. Puikūs rūbai, aprėdalai, ginklai, dekoracijos. Trumpai tariant — visuma yra imponantiška.

Senovės Sparta (ir dabar yra tas miestelis Graikijoje, Peloponese), jų karaliaus Menelajaus (Nial MacGinnis) žmonai Elenai (Rossana Podesta), Zeuso dukrai, pabėgus su Trojos karaliaičiu į Troją (ir dabar yra žemėlapyje, Turkijoje: Troy (Ilioni), pradeda pikta karą prieš Troją, kurį, pagaliau, laimi, gudriai įvesdami didžiulį medinį arklį, pilną karių, į jų pilį. Mūsų Šernas čia kovoja kaip Paris. (Nemaišytina su Paris — Paryžius. Paryžius, žinomas Prancūzijos ir Europos didmiestis, pirmą kartą istorijoje paminėtas, Romėnų invazijos metu, Juliaus Cezario 53 m. prieš Kr., nuo kada tik ir prasideda Paryžiaus istorija). Jam plieninėmis pirštinėmis tenka kautis su Ajax (Maxwell Reed) ir laimi. Nuotykiškai, kovos, meilė, pergalė, kraujas, mirtis. Kiti svarbesni to filmo veikėjai: Trojos karalius Prijamas (Sir Cedrich Hardwicke), Achilas (Stanley Baker), Hecuba (Nora Swinburne), Agamemnonas (Robert Douglas), Ulysas (Torin Thatcher), Hektoras (Hary Andrews).

Kada ir koks, iš tiesų, tas Trojos-Spartos karas buvo — sunku tiksliai atsakyti, bet filmų pasaulio skelbimu tai vyko prieš 3150 metų. Rašymo metu Homeras, turbūt, negalvojo, kad XX a. pabaigoje po Kristaus gimimo jo kūrinys krutamių paveikslų iškalbingumu iš naujo pritrenks pasaulį, ir kad pagrindinį vaidmenį ten turės lietuvis, kurio tėvas pasirašė šimtmečiais kalintos Lietuvos naujo atstatymo dokumentą.

Hollywood'e premjeros dieną ir vakarą, sausio 26 d., labai smarkiai lijo. Vistik eilės žmonių stovėjo, per ištisą rajoną nusitęsę gatvėje, tikėdamiesi gauti bilietą. (Panašiai buvo ir kitą vakarą). Šėkančią dieną visuose Los Angeles, Calif., amerikiečių dienraščiuose tilpo recenzijos apie premjeros filmą, kurį vieną-kitą ištrauką čia paduodu:

"Los Angeles Times" Edwin Schallert rašo, kad Jack Šernas vaidino teisingai ir žiūrovui paliko neįtikėtinai gerą įspūdį. "Helen of Troy" atmintina kaip didingo išpūdzio filmas istoriškai ir legendariškai.

"Los Angeles Examiner" Kay Proctor sako, kad tai kolosališkas, darnus junginys. "Iki šios dienos aš dar nebuvau matęs nieko geresnio ar prilygstančio šiam savo didybe, spalvingumu ir tviskančiu veiksmingumu".

"Los Angeles Herald Express" Harrison Carroll atrodo, kad R. Podesta dar nėra aktorė, bet pakenčiama turėtam vaidmeny. "Šerne glūdi

Kino artistas Jack Šernas ir laikraštininkas Algirdas Gustaitis

daugiau gabumų, nei parodė. Jis vykusiai atliko savąją paskirtį ir jame slypi dar daugiau aktoriškų savybių".

"Citizen - News" Lowell E. Redelings pastebi, kad nors filmas kainavo \$6 mil., bet atrodo to vertas. "Galimas dalykas, tai yra vienas masyviausias ir darniausias paruoštų filmų, bet kada rodytų ekrane".

"Helen of Troy" yra neįtikėtinai išpūdinga. Paprastai fiziniai tarant, veikalas viršina viską, kas bet kur ir bet kieno yra pagaminta paskutiniaisiais metais". Prie recenzijos įdėta J. ir M. Šernų nuotrauka, jiems atvykus į premjerą.

"Mirror - News" Dick Williams pripažįsta, kad J. Šernas yra geresnis už R. Podestą.

Rossanai Podestai (ji yra italė) sugrįžus į Romą, Italijos vyriausybė ją apdovanojo šv. Marijaus ir šv. Lozorijaus medaliu — aukštuoju atžymėjimu menininkams; už jos pasigėrėtiną vaidybą didžiajame "Helen of Troy" filme.

1956 m. sausio 26 d. filmas paleistas visuose kontinentuose, 53 valstybėse, 134 miestuose. Pasaulio reagavimą į veikalą randame "The Hollywood Reporter", specialiaame perijodiniame Hollywood'o filmų žurnale, 1956 m. sausio 31 d. laidoje. Jie filmui skiria pagrindinį leidinio dėmesį ir per visą puslapį antrašte skelbia, kad "Helen of Troy" visame pasaulyje sutiko labai palankų įvertinimą ir manoma, bus pelningiausias Warner Bros. studijos filmas. Maždaug per 3 dienas pasaulyje prieš ekranus sėsdami žmonės sunėšė \$750,000. (Po ketvirtį milijono dol. kasdien!). Štai kai kurių vietovių, minėtomis dienomis, gautos pajamos už "Helen of Troy" (doleriais):

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, FEBRUARY 25, 1956

New York 43,020; Boston 30,769; Cleveland 20,741; Philadelphia 29,365; Washington, D.C. 29,346; San Francisco 22,872; Toronto (Kanada) 12,564; Montreal (Kanada) 15,289; London (Anglija) 9,975; Buenos Aires (Argentina) 19,955; Rio de Janeiro (Brazilija) 40,756; Santiago (Čilė) 6,587; Meksikos miestas (Meksika) 17,680; Caracas (Venezuela) 14,444; Sidnėjus (Australija) 24,238; Hong Kong (per vieną dieną) 4,469; Manila 36,319; Briuselis (Belgija) 14,649; Bejrutas (Lebanonas) 9,845; Helsinkis (Suomija) 4,494; Berlynas (Vokietija) 5,981; Viena (Austrija) 6,582; Lisabonas (Portugalija) 9,573; Johannesburgas (Pietų Afrika) 6,170 ir t.t. ir t.t. Visi duomenys patiekiami amerikiečių dolerių valiutos verte. Beveik visuose miestuose filmas, tuo tarpu, studijos leistas rodyti tik viename kino teatre (tėra kelios išimtys).

Siūlau rašyti Jack (Jokūbui) Šernui ir Warner Bros. studijai (Burbank, California) padėkos laiškelius. Jam dėkotina kaip lietuviui. Studijai — kad lietuviui davė vertingą partiją. Į tokius laiškus kreipiamas dėmesys.

Pasikalbėjimai su J. Šernu

Su J. Šernu esu susitikęs kelerius kartus. Čia trumpai aprašysiu du mūsų pasimatymus, įvykusius prieš "Helen of Troy" premjerą.

Warner Bros. filmų studija mane ir J. Šerną buvo pakvietusi oficialiems pietums. Jis atvyko su žmona - itale. Prie stalo susėdę amerikiečiai ir kiti tokie labai įdomavosi Lietuvos reikalais ir klausinėjo, tarsi jie būtų spaudos žmonės, o aš koks įdomybė. Pietūs ilgi, puošnūs, puikūs.

J. Šernas atrodo lietuviškai. Rodos, kolega iš Vilniaus ar Kauno. Ir greta jo jautiesi sa-

(Tęsinys 7 pusl.)

vai. Artistų laikomas labai gražiu, patraukliu, vienu geriausiai apsirėdžiusių vyrų Europoje.

— Kuriomis kalbomis kalbate?

— Angliškai, prancūziškai, itališkai, rusiškai.

— O lietuviškai?

— Gaila, bet ne. Gyvendamas ir augdamas Prancūzijoje neturėjau progos išmokti.

— Kurios valstybės pilietis esate?

— Prancūzijos.

— Ar mylite Prancūziją?

— Ir taip ir ne. Pačioje jaunystėje buvau karštas prancūzas patriotas. Nacių Vokietijai okupavus Paryžių, netrukus buvau suimtas ir kaip veiklus prancūzų pogrindžio veikėjas kankintas, kalintas Vokietijos koncentracijos stovyklose. Vos gyvas išlikau. Bet atgavęs laisvę pradėjau prancūzais nusivilti, juo tolyn, tuo labyn.

— Kodėl?

— O, jie baisūs tinginiai, nežino ko nori; atgyvenusi, mirštant, praeitimi ambicinga tau ta.

— Ar koncentracijos stovyklose nesutikote lietuvių?

— Ne, bet sutikau daug lenkų. Sakykite, ar tikrai lietuviai nesutinka su lenkais?

— Mes prieš lenkus nieko neturime, bet jie prieš mus turi.

— Ką?

— Lenkai nori pagrobti Lietuvos sostinę Vilnių, tuo tarpu kai mes visiškai nesikėsiname į Lenkijos sostinę Varšuvą.

Šia tema, netrukus, pradėjo kalbėti visi mūsų ilgojo stalo svečiai. Daugiausiai kalbėjo Jack Šernas, kuris pasakojo, kokie bjaurūs lenkai buvo koncentracijos stovyklose, kur visiškai ramiai žudydavo kitų tautybių kalinius, kad patys išsigelbėtų.

— Gerai, kad jūs nesate diplomatas, — kreipiau temą.

— Aš nė nemanau juo būti, o lenkams aš tą sakau tiesiai į akis. Kartą Prancūzijoje per panašius, kaip šiandien, pietus lenkei žurnalistei tiesiai pasakiau, kokie baisūs buvo jos tautiečiai vokiečių okupacijos metais ir kaip aš nuo tada jų nekenčiu.

Rugiagėlės mėlynumo Jokūbo Šerno akys blizgėjo rižtu. Ar ne lietuvių kilmės žmogus galėtų būti toks atviras šiame materializme sužlugusiame žemyne?

— Gal padavėte prašymą Amerikos pilietybei?

— Taip.

— Tai koks pilietis būsite po kelių metų?

— Galimas dalykas, tarptautinis pilietis.

— Kaip pradėjote dirbti filmuose. Ar ruošėtės šiam darbui?

— Nesiruošiau ir net negalvojau būti artistu. Norėjau būti gydytoju, Paryžiuje studijavau mediciną. Kaip dažnai studentams nutenka, tur būt, visose valstybėse, taip ir man buvo gana striuka su pinigais. Kartą pamačiau skelbimą, ieškanti

boksininko filmui. Nuėjau. Priėmė. Neblogai sumokėjo. Pasirodžiau "Miroir" ir "The Idol" (tai buvo 1945 m.), bet su tuo, atrodė, filmų karjera bus sustojusi. Du metu vėl studijavau mediciną. Bet staiga, 1947 m. gaunu kvietimą iš Italijos filmui "Lost Youth" pagrindinei rolei. Nuo to laiko pamilau filmų meną, jam atsidaviau iš širdies, gilinausi, domėjausi, studijavau jį. Po to dalyvavau eilėje filmų Italijoje, Prancūzijoje, Anglijoje.

— Ar Europoje susitikdavote su lietuviais?

— Italų filmuose gražiai reiškiasi lietuvių kilmės jaunas artistas Mirco Ellis, su kuriuo padraugaudavom. Romoje karštais sutikdavome Lozoraičių šeimos narius ir dar vieną kitą paskirą lietuvi.

— Negi Europoje lietuviai su jumis nepalaikė stipresnio ryšio?

— Ne... Aš tik maloniai nustebau atvykęs į Hollywood'ą, kad čia, prie pasaulio didžiausio filmų centro yra aktyvūs lietuvių spaudos atstovai, su kuriais, kaip matome, skaitomasi kaip ir su didžiųjų valstybių spaudos atstovais.

— Hollywood'e manote ilgai pasilikti?

— Warner Bros. studija su manimi yra pagaminusi filmus "Jump into Hell" ir "Helen of Troy" ir su jais esu pasirašęs sutartį ilgesniam laikui.

— Ruošiatės JAV-se nuolatos apsigyventi?

— Šios dienos akimis žiūrint — taip. Manau atsikviesti savo motiną iš Paryžiaus. Reiks nuspręsti, kas padaryti su nuosavybe, esančia ramiame Italijos pajūryje, Fregene.

Prie mūsų priėjo Rossana Podesta. Iš tiesų ji yra juoda-plaukė, reto grožio moteris ir taip ji vaidina su Alan Ladd "Santiago", bet "Helen of Troy" ji rodoma šviesiaplauke. Ji Šerno klausė, kada galėtų juos aplankyti.

— Rytoj šeštą valandą.

— O, ne! Aš norėčiau kada nors ryte, ne vakare.

— Aš ir sakau: šeštą valandą ryte, kada būnu išsimaukęs.

— Kokį sportą mylite? — paklausiau.

— Be vandens sporto, mėgstu lošti tenisą, slidinėti, moku boksuotis. Patinka važinėti automobiliais, jei tai laikytina sportu, ir jų turiu tris: "Ferrari" Prancūzijoje, "Lancia" Italijoje ir "Cadillac" Amerikoje.

Warner Bros. filmų studija turi atspausdinusi trumpą biografiją apie J. Šerną, kur, be kitko, rašoma:

"Dabar Šerno talentas ir patrauklumas plinta iš už Atlanto Amerikon, visur aplink pasaulį, visur kur rodomi Warner Bros. filmai.

"Jis yra tas vyras, kurį Warner Bros. pasirinko labai romantiškai ir nuotykių pilnai rolei Paris vaidmenyje Cinema Scope gamybos filmui "Helen of Troy".

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL
— SATURDAY, FEBRUARY 25, 1956

"Jo asmenybė, jo trenkiančiai graži išvaizda ir jo profesionalios savybės nusvėrė studiją sprendimui, kad jo asmenyje rasta daugiausiai žadantis ekran herojus paskutiniaisiais keleriais metais".

Apie J. Šerno kilmę ten taip parašyta:

"Šerno tėvas buvo lietuvis, motina rusė, jis gimė Kaune, Lietuvoje, liepos 30, 1925. Jo tėvas, teisingumo ministeris, mirė Šernui tesulaukus kelių

mėnesių ir jo motina jį išvežė į Paryžių, kur jie pastoviai įsikūrė".

* * *

Sekmadienio užkandai pakviestas pas J. ir M. Šernus į jų butą "Chateau Marmont", 8221 Sunset Blvd., Hollywood, California.

Salonas didelis, kaip salė. Ant vaisėms stalėlio padėtas vienas vienintelis daiktas — Dr. A. Šapokos "Lithuania through

(Tęsinys 8-am pusl.)

Atdara sekmadienį nuo 10-5 val.

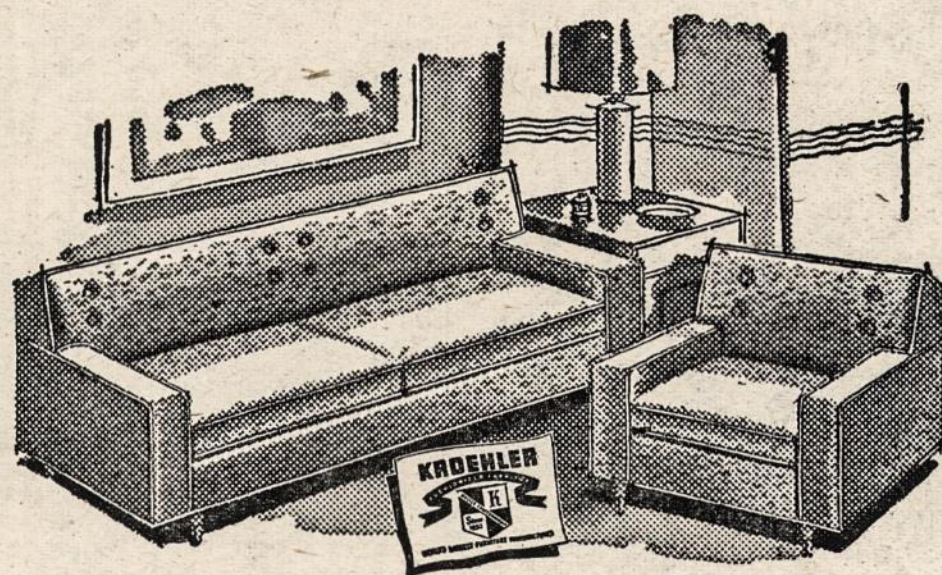
BUDRIK'S

"DIDELIŲ NUOLAI DŲ NAMAI"

3241 So. Halsted Street

3 aukštai ant 6 lotų

Pilni naujų baldų, namams reikmenų, brangenybių, radijų, televizijų, žaislų, karpetų. Žinomų išdirbysčių kaip: Kroehler, Pullman, Simmons, Sealy, Philco, General Electric, RCA Victor, Frigidaire, Admiral, Zenith, Douglas, Bassett, Lees, Bigelow, Tappan, Universal, Hoover ir Bulova.

SUTAUPYMAS NUO 30% IKI 70%

52 nauji, vėliausios mados 2 gab. parlor setai, nupiginti iki \$89 ir aukš.
63 nauji vėliausio stiliaus miegamųjų setai, nupiginti iki \$89 ir aukš.
41 lounge kėdės, vėliausia medžiaga uždengti, nupiginti iki \$19 ir aukš.
98 Innerspring ir Box Spring matrasai, nupiginti iki \$14 ir aukščiau.
47 Sleep-O-Lounge "hide a beds" (lovos), nupigintos iki \$59 ir aukščiau.
97 nauji šaldytuvai, nupiginti iki \$98 ir aukščiau.
66 skalbiamos mašinos, wringer (grežia) arba automatiškos, \$98 ir aukš.
88 elektriniai dulkių valytuvai, \$15 ir aukščiau.
200 lempų, nupigintos iki \$3 ir aukščiau.
99 televizijų setai, nupiginti iki \$98 ir aukščiau.
150 mažų radijų, nupiginta iki \$10 ir aukščiau.
68 elektriniai fonografi, nupiginta iki \$6 ir aukščiau.
166 gaminiai pečiai, nupiginti iki \$69 ir aukščiau.
19 elektrinių pečių, nupiginta iki \$69 ir aukščiau.
22 aliejiniai šildytuvai, nupiginta iki \$29 ir aukščiau.
24 gaminiai šildytuvai, nuo \$24 ir aukščiau.
Elektrinės indams plauti mašinos, nupigintos iki \$69 ir aukščiau.
Siuvamos mašinos, nupigintos iki \$39 ir aukščiau.
27 colių pločio vilnų kaurai, po \$3 už jardą ir aukščiau.
27x54 vilnų kaurai, nupiginti iki \$4 ir aukščiau.
Didelės mios Shag Rugs, nupiginti iki 98 centų.
6x9 kaurai, nupiginti iki \$10 ir aukščiau.
9x12 kaurai, nupiginti iki \$17 ir aukščiau.
9x12 linoleums, su apvadais, \$4.95 ir aukščiau.
12x15 kaurai, nupiginti iki \$69 ir aukščiau.
52 gabalų indų setai, nupiginta iki \$19 ir aukščiau.
52 gabalų Stainless silverware, nuo \$9 ir aukščiau.
Elektriniai garų šildomi prosai (irons), nupiginti iki \$ 6.00
Dominion deep-fryer, automatiškas, nupigintas iki \$18.00
Star Low deep-fryer, nupigintas iki \$12.00
Automatiškas toaster, nupigintas iki \$ 9.00
Rotiss-O-Mat Rotary Broiler, nupigintas iki \$22.00
Majestic Infra-Red Broiler, nupigintas iki \$10.00
Popcorn Poper, nupigintas \$ 5.00
Remington rašoma mašinėlė, atremontuota, \$24.00
Arctic blanketai, vilnų, nupiginti iki \$ 5.00
Vatiniai blanketai, nupiginti iki \$ 2.00
Didžiulės anklodės (comforters), nupigintos iki \$ 5.95

Dideli Cannon rankšluosčiai, nupiginti iki 25 centų vienas.
32 colių Clown Doll, nupigintos iki 98 centų.

Nacionaliai žinomų išdirbysčių rankiniai laikrodėliai,
17 akmenų, nupiginti iki \$19.95 ir aukščiau.

120 basų Piano akordeonai, nupiginta iki \$59 ir aukščiau.
Vidutinio dydžio gitaros (guitars)—\$5.00. Ukuleles—nupigintos iki 69c.

Žaislai, vežimėliai, baldai, lėlės, už mažiau negu pusė kainos.

LENGVI ISMOKEJIMAI

J. F. BUDRIK FURNITURE

(INCORPORATED)

3241 So. Halsted St. Tel.: CALumet 5-7237

Atdara pirmad. ir ketvirtad. vakarais iki 9:30 P. M. Sekmadienį 10-5.

Budriko Lietuviška Radio Valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakarą nuo 6:00 iki 7:00 val. iš WHFC radio stoties, 1450 kilocycles, su žymiais dainininkais ir orkestru.

(Tęsinys iš 7-to pusl.)

the ages". Ant kampinio stalielio, prie gėlių, matyti jo tėvo Jokūbo šerno nuotrauka, su užrašais lietuvių ir anglų kalbomis. Išdėstyti didieji žurnalai, tarp jų ir "Lietuvių Dienos". Tai vis Los Angeles lietuvių dovanėlės. Tarp išstatytų sveikinimų randu ir savąjį.

Kalbamės apie lietuvių meną, literatūrą, spaudą, istoriją. Jis pasisako rašas knygą iš prancūzų pogrindžio gyvenimo, kurią mano pavadinti "The Climate Makes the Season". Nežino kada ją baigs, nes juo labiau artėja prie užbaigos, tuo daugiau lapų išbrauko ir pradeda iš naujo.

Jo žmona, Maria Stella Signari-Šernas yra iš garbingos italų šeimos. Labai maloni moteris. Jos motina yra garsi Italijos rašytoja. Tėvas, Renato Signari, skulptorius, daręs kūrinius iš brangiųjų metalų: aukso, sidabro ir kt.

Jam nuolat skambina žinomi filmų artistai. Nuolat sutrukdomas. Todėl ilgai nevilkindamas sakau:

— Klausyki, mielas Jokūbai Šernai, laikas pačiam grįžt prie lietuvių. Pats esi kilęs iš Lietuvai nusipelnusios šeimos, nešioji istorinę lietuvišką pavardę, bet kad nemoki lietuviškai ir nuo tikrųjų savo tautiečių laikaisi taip iš tolo — tai jau negerai. Atvirai pasakysiu, aš labai noriu, kad daugiau pažintum Lietuvą, lietuvius. Niekur, mielasai, nepabėgsi nuo savo kilmės, nuo savo tautos. Kalbėkime atvirai, geras sūnus myli savo tėvus, nesvarbu, jie gražūs, turtingi ar nedaug mokyti. Gamtos ratas sukasi savuoju keliu ir nėra jėgos, kuri sulaukėtų saulės orbitoje nustatytas taisykles. Pats man patinki, nes atrodai esąs sielos žmogus. Bet Amerikoje gyvenai neseniai. Patirsi, čia nėra daug sielos, čia yra materializmas ir taikymasis jam. Dabar jau esi pasiekęs filmų pasaulio viršūnę. Tai puiku. Viršūnėje gal ilgokai išsilaikysi. Bet ar pačiam, greta to, nereikės nuoširdumo, supratimo ir aplinkos ne pinigais, bet jausmais sušildytos? Gal pasigėsi to. Tuo atveju nepamiršk lietuvių. Mes čia gyvename, kaip žinai, tam tikrų sąlygų prispirti ir savo kasdienybės kartėlių juntame stiprių rūgštumų. Ir jei pačiam bus kada nyku širdyje, žinoki, kad su panašiais jausmais čia gyvena daugybė lietuvių. Užtai ir atėjau čionai, stengtis patį stipriai patraukti prie lietuvių. Jaučiau, kaip man kraujas smilkinuose tvaksėjo.

Tylėjome.

Jo galva nuleista. Žiūri vienan taškan.

Visiška tyla.

Pakelia į mane akis. Ištisia ranką ir manąją stipriai paspaudžia. Nė žodžio netaręs...

Vartėm filmų albumus, knygas, keitėmės nuomonėmis apie kūrinius. Jo žmonelė jau apsirėdžiusi išvykimui.

Mane jis išlydėjo pro duris. Vaikščiojome šaligatviu. Klau-

sinėjo apie lietuvių kalbą, ar sunku būtų ją išmokti. Sakė skaitys Lietuvos istoriją.

Mūsų nueita toli. Jų tarnaitė šaukė grįžti, paskubėti.

Jokūbas (Jack) Šernas mano ranką dar kartą stipriai suspaudė savo abiejomis rankomis...

Dr. Julia Monstavičius

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Motery ir vaikų ligos
10748 So. Michigan Avenue
Tel.: PU 5-6766—Rez. tel.: EN 4-4979
Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. po pietų kasdien, išskyrus trečiadienius
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. po pietų

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: akysdien nuo 10 iki 12 val. iš ryto ir nuo 7 iki 9 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 iki 1 val.
Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tiksliai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiksliai susitarus.

Ofiso telef.: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadienį pagal sutartį.

Rezid. tel.: STEwart 3-4511

Ofiso telef.: YARds 7-1166

DR. J. GUDAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: RE 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2-4 po pietų ir 6-8 vakare, šeštadieniais 2-7 p.p., išskyrus sekm.

DR. A. JENKINS

PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PROspect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAİKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Telef.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12-4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAFayette 3-3210

Jei neatsiliepią šaukite KEDzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad. 6-8:30. Trečiadieniais tik susitarus

Dr. A. Valis - Labokas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DANube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Dr. Juzė ir Dr. Kęstutis

AGLINSKAI

GYDYTOJA-JAS IR CHIRURGĖ-GAS
2300 WEST 51st STREET
VALANDOS:
Pirm., antrad. 10-12, 2-4 ir 6-9 popiet.
Ketvirtad., penktad. 2-4 ir 6-9 popiet.
Šeštadieniais 10-2 val. popiet.
Tel. Ofiso: PROspect 6-1795
Rezid.: GROvehill 6-5603

Telefonai: Ofiso GROvehill 6-5394

Rezidencijos: PROspect 6-4737

DR. A. MACIŪNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8
Šeštadienį 2-4 val. po pietų.
Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta

DR. CONSTANCE

O'BRITIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEMlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(jėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p.
7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12.
Trečiadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — namų CE 3-7786

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8.
Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YARds 7-4787
Namų telef.: PROspect 6-1930
Jei neatsiliepią viršutiniai telefonai, šaukite Midway 3-0001

Telef. ofiso: CLIFFside 4-2896

Rezid.: LAFayette 3-1172

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų.
Šešt. 2-6 val. popiet. išskyrus šeštad.

Telefonai: ofiso CLIFFside 4-0253

Rezidencijos: GROvehill 6-8876

DR. A. Z. ŠAULYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30-8:30 val. vak. Šeštadienį 2-4 v. p. p.

DR. VYT. TAURAS-

TUPČIAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Tel.: PROspect 8-1223 arba WE 6-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro.
antrad., treč. ir penkt. 6-9 v. v.
ir šeštad. 2-4 val. po pietų

DR. V. P. TUMASONIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PROspect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.

DR. J. VAITAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 ryto ir 5-8 val. vak.
Šeštadieniais 10-2.
Ofiso ir buto telef.: OLYmpic 2-1381

Tel.: ofiso ir rez. PROspect 6-9400

Dr. Ona Vaškevičius

(VAŠKEVIČIUTE)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet, trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvės)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

DR. BRUNO J.

ZUBRICK'AS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6400 SO. KEDZIE AVE.
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.
trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą
Telefonas: HEMlock 4-7899
Namų tel.: HILLtop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Illinois
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, O. D.

tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YARds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val.
Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel.: YARds 7-1829

Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė

756 WEST 35th STREET

Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiad. nuo 10-12; penktadienį 10-2.
Šeštadieniais 10-2 val. po pietų.

Dr. Kazimieras

MICHEL

Optometristas - Orthoptistas

Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įveda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai.

4654 SO. ASHLAND AVENUE

Telefonas: YARds 7-6616

Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Tikrinu klausą ir pagelbėju nepriegirdintiems.

DR. S. VAITUSH, Opt.

Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliaregystę. Prirengiu teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimai daromi su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipiamą į mokyklos vaikus.

VALANDOS:

Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro. Šeštadieniais iki 4 val. vakaro. Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta

4712 S. ASHLAND AVE.

YARds 7-1373

Padėkime artimiesiems Lietuvoje ir Sibire

Priimame žodžiu ir raštu pilnai apmokėtus medžiagų, avalynės, maisto ir vaistų užsakymus, parinktus iš katalogų, išvalome ir persiunčiame vartotus drabužius į Lietuvą, SSSR teritorijas ir visą Europą. Turime didelį patyrimą visame Amerikos žemyne. Garantuojame 100%.

Siuntinius išsiunčiame kasdien. Lietuviškas ir sąžiningas patarnavimas.

Dirbame 6 dienas savaitėje: 8:30—6:30 val.

PATRIA GIFT PARCEL CO.

3741 West 26th Street

Chicago 23, Ill.

CRawford 7-2126

(Skelb.)

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

Persiuntimai į Lietuvą

ATDARA NUO PIRMAD.

IKI PENKTADIENIO

9:00 ryto iki 4:30 po pietų.

Siuntiniai priimami

TIKTAI SUSITARUS.

Pirm atvykstant telefonuikit dėl susitarimo.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 SO. STATE STREET

CHICAGO 4

Tel.: WABash 2-9354

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL

—SATURDAY, FEBRUARY 25, 1956

“Kamikų” įtaka amerikiečių būdai

Jeigu iš Amerikos importuosiai provokuojančius jausmus. ti “kamikai” jau ir Anglijoje bei jos dominijose sukėlė reakcijų ne tik pačios visuomenės, bet laikraštininkų ir net parlamentarų sluoksniuose, tai ką jau bekalbėti apie pačius amerikiečius. Daug prirašyta ir daug rašoma apie kriminalinių “kamikų” žalą jaunuomenės auklėjimui, bet iki šiol labai mažai dar tepadaryta šios problemos išsprendimui.

Kas gi yra tie “kamikai”?

“Kamikais” (comic books) vadinamos nedidelės sąsiuvinio formato knygelės, kuriose iliustracijomis ir jose įrašytais dialogais pasakojama kokia nors, dažniausiai labai pigaus turinio, istorija. “Kamikais” taipgi vadinamos ir amerikietiškuose laikraščiuose užtinkamos panašaus pobūdžio istorijų serijos, bet jos paprastai būna rūpestingai redaktorių peržiūrimos ir išcenzūruojamos, taigi apie jų žalą klausimo nekyla. Šiame straipsnyje kalbėsime tik apie jau minėtas knygeles, paprastai spausdinamas pigiausiuose popieriuje, kurių Amerikoje parduodama apie 60,000,000 per mėnesį. Turint galvoje, kad vieną tokią nusipirktą knygelę paskaito ne vien tik pirkėjas, galime įsivaizduoti, kad turime reikalo su tikrai didele skaitančios publikos mase.

Nors dalis “kamikų”, kaip “Donald Duck” ar “Mickey Mouse”, nėra žalingos, bet vis dėlto tenka konstatuoti, kad dauguma jų yra kriminalinio pobūdžio. Nieko komiško, kaip kad sugestionuoja bendras tų knygelių vardas, jose nerasim. Nors knygelės leidžiamos jaunimo ir vaikų skaitymams, bet jų turinį paprastai sudaro ne vaikiško naivumo ir sveiko humoro, bet brutalių, neapykantą pagrįstos, istorijos, pilnai nusakytos ir labai mažai vietos tepaliekančios vaiko vaizduotei. Iliustracijos dažnai peršoka košmaro ribas. Nekalti, dori žmonės deginami, smaugiami ir nuodijami; kraujas teka iš atvirų žaizdų...

Nesvankus turinys

Dr. Wertham, žymus Amerikos psichiatras, savo knygoje “Seduction of the Innocent” (Nekaltojo suvedžiojimas) vaizdžiai aprašo ir pailiustruoja šių dienų “kamikus”. Jis tvirtina, kad daugumas suaugusių nežino jų turinio ir dėl to neišvaizduoja jų daromos žalės.

Šalia grynai sadizmo šių knygpalaičių turiny dažniausiai užtinkamos temos yra neapykanta, agresija, nukreipta prieš moteris, rases, svetimačius, policijos valdininkus ir šiaip įstatymo prisibijančius piliečius. Šalia neapykantos ugdymo didelės “kamikų” dalies turinį sudaro lytinės aistros. Dailininkai stengiasi pabrėžti tas moteriškosios anatomijos dalis, kurios jaunuose skaitytojuose sukeltų labiau-

Vietoj meilės ar draugystės tarplytyniuose santykiuose, tokie “kamikai” tipiškai iškelia sadizmą. Moterų atakavimas ar prievartavimo pasiūlymai labai dažnas reiškinys. Iš kitos pusės irgi labai mėgiama tema yra “naujosios amazonės”, kurių gyvenimo “misija” yra patekusių į jų žabangas nelaimingų vyrų torturavimas. Dr. Wertham, nagrinėdamas kriminalinius “kamikus”, taipgi atkreipia dėmesį, kad šalia jau minėtų lytinių bei naciams artimo antžmogio propagavimo temų, dažnai pastebimas ir homoseksualizmo antspalvis.

Reikalinga suaugusių pagalba

Tuo tarpu kai vaikai ir jaunimas laukia iš suaugusiųjų, kad jie nurodytų keliuos, į kur nukreipti savo jausmus ir impulsus, “kamikai” grabindami brutalią jėgą vartojančius herojus ir nelegalius būdus materialinio tikslo siekiant, verčia tą patį jaunimą priimti gyvenimo supratimą, pagrįstą agresija, brutalumu ir sadizmu. Dr. Wertham duoda nemažą pavyzdžių, kuriuose “kamikų” įkvėptos idėjos buvo pakartotos gyvenime.

Be abėjonės tokios knygpalaiškės užnuodija vaiko jausmingumą, išugdo jame abiejų žmogaus kančias ir tiesiog perša išmokus dalykus išbandyti tikrovėje.

Kai kurie žmonės, ypač tie, kurie patys dirba “kamikų” pramonėje, galvoja, kad “kamikai” tik padeda vaiko natūralios agresijos išsiveržimui. Girdi, jeigu jo tas įgimtas pradės nebūtų išiekuojamas skaitant panašius dalykus, jis turėtų pasireikšti panašius aktus vykdamas. Dr. Wertham tokiems atsako, kad agresija nėra įgimtas palinkimas, bet reakcija prieš gyvenimo smūgius. Susidūrę su situacija, duodančia neribotą laisvę pasireikšti jų jausmingumui, vaikai visada jaučiasi pasimetę. Kaip tik šioje vietoje jie labiausiai yra reikalingi suaugusių pagalbos ir tą pagalbą tinkamiausiai įvertina.

Visa blogybė kaip tik ir glūdi tame, kad amerikietis vaikas iš aplinkumos tegauna taip mažai paramos pasirenkant vertybes, vedančias į humanistinius, intelektualinius ir kitokius nematerialinius tikslus. Dar ir šiandien, o gal net dar labiau negu betkada, Amerikos gyvenimo rodiklis yra dolerio ženklas. Juo matuojamas tiek mėsinių, tiek mokslininkas, raštininkas ir muzikas, ūkininkas ir poetas. Pinigų trūkumas simbolizuoja nesėkmę ir nevertumą. Gi “kamikuose”, kaip matėme, tik stiprus ir brutalus herojus gale būna tinkamai atmokamas. Jėga yra priemonė visoms gerovėms pasiekti.

9 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL
—SATURDAY, FEBRUARY 25, 1956

Kieno rankose jaunimo auklėjimas?

Pagal tradicijas tėvų pareiga visuomet buvo perduoti savo vaikams vertybių supratimą. Paskutiniuoju metu Amerikoje tėvai pasijuto lyg ir persilpni šiai rolei vykdyti. Pirmiausia, kad ir jie patys tik prisiima viršum daugumos jų kontrolės ribų išaugusias materialines vertybes, kaip ir jų vaikai, tik turi kitoki supratimą apie jų moralinę pusę. Tėvų pareigos pasidaro persunkios. Jie visada pasiruošę jas perleisti augančioms profesionalų tėvų pakaitalų armijoms: mokytojams, socialinių sričių darbininkams, psichiatrams ir psichologams.

Viso to pasėkoje vaikai patys vieni kituose ieško pagalbos, buriasi į pavojingas ir grasinančias gaujas.

Nors laukinių vakarų dienos jau pasibaigė ir jų vietą užėmė pramonės imperijos, savo jėgomis pasidaręs milijonierius dar vis tebėra amerikietiškos visuomenės idealas. Amerikietis jaunuolis neturi remtis savo tėvo pasiekta patogia pozicija ar dėdės reputacija. Jis turi pasidaryti kietu individu, savo rankomis prasiskinti kelią iš apačios į viršų.

Kardas su dvigubais ašmenimis

Didelį konkurencijos, kaipobių perkainavimo?

kovos dėl būvio, pabrėžimą Amerikoje galima palyginti su dviašmeniu kardu. Jis, iš vienos pusės, sukūrė didžiulius energijos išteklius ir pakėlė gyvenimo lygį iki standarto, kuriuo šiandien džiaugiamės ir didžiuojamės. Jaunam kraštui atnešė milžinišką techninę pažangą. Iš antros pusės, betgi šis kardas giliai įkirtė į amerikiečių moralę. Sukurtas nepasitenkinimas dabartimi ir praeitimi verčia juos judėti nuolat pirmyn ir jaustis visą laiką pusiauinkelėje. Mūsų norams nėra ribų.

Kaip tik šioje vietoje ir vėl iškyla “kamikai”. Jų herojai, kiek tai liečia beatodairinius siekimus turėti neaprepiamą daugiau materialinių vertybių, labai vaizdžiai atmuša amerikiečio svajones. Žinoma, daugumai amerikiečių panašių herojų metodai nėra priimtini, bet, kaip atrodo, ypatingai jaunimas vis dėlto jais žavisi. Jaunimo sąmonėje vis labiau šaknijasi liguistos nerealių ambicijos.

Nesiskubindami pasmerkti jaunimo, turime nepamiršti, kad “kamikai” yra sukurti suaugusių, taigi ta prasme jie labiau vaizduoja jų dvasią, negu juos perkančio jaunimo. Ar tik šios problemos sprendimas nepareikalaus visuotinio ver-

—ta

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Firestone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.

1934 W. 59th Street Tel.: GROVEHILL 6-9136
M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

TAVO ŠIRDIS SAKO:

Pavasari žavi tu mane gamtos atgimimu, vasarą—gėlių kvapumu, rudenį—vaisių skoningumu, o žiemą žavėk mane šviessos ir meilės lobiais, kuriuos duoda knygos.

\$13.00 VERTĖS KNYGŲ DABAR TIK UŽ \$5.00!!!

Tuoj kišk penkinukę į voką ir siųsk, nes tokia proga pasitaiko rečiau, nei urano klodų atradimas.

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli, o nemylėt negali, kada mane skaitai. 311 psl., kaina \$2.00.

ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI (novelės) sako: skaitai mane, nes aš parodau tau gyvenimą baisesnį, negu pats gyvenimas parodytų. 316 psl., kaina \$3.00. Iliustruota.

ŠIRDIES RŪMAI (romanas) sako: tik tada vaikščiosi širdies rūmuose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi... 449 psl., kaina \$4.00. Iliustruota.

ŠLIUPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako: tik mane skaitydamas matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbus, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą. 652 psl., kieti viršeliai, kaina tik \$3.00!

VISOS 4 KNYGOS SYKIU tik už \$5.00! Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite:

DR. ALG. MARGERIS

3325 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!

TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave. Tel.: LAFAYETTE 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:

Pirmad. Antrad., Penktad. ir šeštadienį 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad 9:00 ryte iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 3:00 val. vak.

Egzistencializmas ir egzistencialistai

(Paskaita skaityta Liet. Stud. Santaros akademiniame savaitgalyje, įvykusiam š.m. vasario 11-12 d.)

1. Kas yra egzistencializmas

Žmogiškas gyvenimas nėra kokia su amžinomis teoremais ir įrodytomis tiesomis didinga sistema, kurioje visi elementai išsivystę tartum logiškai konstrukcijoje. Logika yra nesikeičianti, bet buitis — egzistencija — yra nuolatinis judesys, nuolatinis tapimas. Racionali sistema, kad būtų patenkinamai gera, turi būti uždara, o gyvenimas yra visuomet atviras. Gyvenimas yra priešingas atitraukinei tiesai; mechanikos laikas arba fiziniai įstatymai nėra tikrų įvykių laikas.

Visa, kas egzistuoja, yra *absoliutu*, taip sakant, nesiduoda būti suvesta į bendresnę sistemą negu į save: traukinys stotyje, geležinkelio švilpukas, stulpo žibintai nėra bendra mintis traukinio, švilpuko, žibinto, bet yra „nesuvedamieji“ dalykai, kurių protas niekuomet negalės „apleisti“. Iš kitos pusės, egzistencijos pasaulis nėra išaiškinimų ir priežasčių pasaulis. Apskritimas nėra beprasmiškas, jis gerai išaiškina vienos dalies sukimąsi kairėn aplink vieną savo galų. Bet taipogi apskritimas neegzistuoja.

Kas egzistuoja (traukinys, švilpukas, žibintas), nėra *būti* na kaip daugybės lentelė ir trigonometrija; jie pasirodo ir gali būti sutikti, bet gerai žinant, kad jų gali ir nebūti; jie yra *nebūtinai*. Žodis „būtinybė“ priešingas žodžiui „nebūtinybė“. Egzistuoti rieškia papars-tai *būti čia*. (Šiuo išaiškinama žodžio Dasein dažnumas vokiečių egzistencialistų raštuose.)

Todėl egzistencija „neįsirodo“, ji iškyla virš visų logikų ir visų sistemų. Ex-sistere reiškia kilti iš kur nors. Štai ir pagrindinis šios filosofijos taškas, kurį jau keletą metų vadinau egzistencializmu.

Egzistencializmas nėra vieninga doktrina, bet įvairios srovės, kurios susidarė Kierkegaardo įtakoje ir kurios skiria ypatingą dėmesį žmogiškai egzistencijai, konkrečiai ir įvairiai, kuri yra tapimas, nerimas, nepataisomas lūžis, priešingybėje su tomis sistemomis, kurioms tikra yra esybės ir kurios tiki galinčios išspręsti kiekvieną konfliktą.

Galima pagalvoti, ir visiškai teisingai, kad čia nėra nieko naujo: iš seno filosofai pradėdavo nuo savo pačių gyvenimo, taip kaip atsitinka tikrovėje, į jį nuolat sugrįždavo, ir vien tik į jį, kad galėtų išnešti švieson tą paslaptį, kuria žmogus yra sau pačiam. Bet ši reakcija prieš sistemas yra ypatingai pražydus šiandien, be abejo todėl, kad aistra aiškioms tiesoms ir visuotiniam mokslui pasidarė labai prasiveržianti ir individas, gal būt, instinkty-

viai, bet ir efektyviai, parodo paskutinės minutės pasipriešinimą prieš galimą apglėbimą po vienu bendru įstatymu. Jei bus atsiiekta sistema, kuri išaiškina ir suvienins buitį, galima spėti, kad tuomet individualis buitis praeis daug mažesnėje reikšmėje.

Egzistencialistas nekalba abstrakčiai, jis neužsiima bendros gyvenimo teorijos kūryba, jis nėra visuotinės istorijos plyta. Jis kuria *savo gyvenimą*, užsiangažuoja *savo laiko* istorijoje *savo veikla*. Jis nėra maža dalis vienos didelės mašinos, būtinės, bet neatsakingos. Jis neteorizuoja apie buitį, bet ją prisiima.

Ypatingos reikšmės egzistencialistui yra tai, ką jis suprant problemomis. Jam filosofinė problema sudaro kontradikcijos, varginančios ir neišsprendžiamos pilno žodžio mokslineje sąvokoje, taip sakant, kurioms duodamas sprendimas yra daugiau įtikinimas, negu įsitikinimas. Tokių filosofinių problemų pavyzdžiai yra: Kas yra išmintis? Ar gamta yra racionali? Ar žmogus laisvas? Ar esybė yra pirmiau buities?

Su pastarąja problema dažnai susiduriame egzistencialistų raštuose, prancūzų žymiausio egzistencialisto Jean Paul Sartre dėka. Pagal egzistencialistus, mes nepažįstame dalykų esmių. Dalykus atpažįstame iš veiksmų, iš jų buities. Todėl buitis, nepastovi ir praeinanti, yra visko pagrindas.

2. Egzistencializmo pirmtakūnas

„Tas, kuris praranda save savo aistroje, mažiau praranda, negu tas, kuris praranda savo aistrą“, — išsireiškė šiaandieninio egzistencializmo tėvas *d a n a s* Soeren Kierkegaard prieš šimtą metų, kai Vokietijoje triumfavo didinga Hegelio sistema.

Kierkegaard gimė Kopenhagoje 1813 metais. Mirė 1855 m. Jis baigė teologijos studijas. Visas jo gyvenimas buvo dominuojamas vieno įvykio: sužieduotųjų atšaukimo su Regina Olsen, kurios jis atsisakė prieš savo ir jos norus 1841 metais, atskirtas nuo jos, jo posakiu, visų kunigų. Jo pagrindiniai darbai yra: Ironijos sąvoka, Išgastis ir drebuly, Pakartojimas, Nerimo sąvoka, Liga iki mirties.

Hegeliui, kaip ir visiems kitiems metafizikams prieš jį, kaip Leibniz, Spinoza, filosofijos uždavinys buvo nustatyti, kad kiekvienas įvykis, kiekviena tikrovė pasiduotų sistematiškiems reikalavimams. Pagal jį tikrovė yra racionali. Iš visų mokslų istorija matomai

mažiausiai pasiduoda grynai logikai. Tai yra gyvenimo įvykiai, visokiausi atsitiktinimai, karai, kurie užslopina mūsų logiką. Jis tarė, kad istorinėje maišatyje dvasia savęs nepažįsta ir tokią situaciją pavadino *nelaiminga sąmone*, kurioje dvasia jaučiasi sau svetima. Bet pagal jį, visa pasiteisins, kai istorija užsibaigs. Šiandien mes negalime žinoti, pavyzdžiui, kokios pasėkos išplauks iš Antrojo Pasaulinio karo. Bet kai istorija užsibaigs, tada grynas protas sutaps su tikrove ir dvasia save vėl atpažins istorijos pilnumoje.

„Mintis“, — paskelbė Kierkegaard priešingai Hegeliui, — „niekuomet negalės suartėti su gyvenimu. Tarp jų bus amžinai praraja“.

Praraja tarp esybės ir buities, tarp abstraktaus ir konkretaus, tarp racionalių ir nebūtinų. Tai yra egzistencialistinis šauksmas, prieš visas sistemas. Anot Kierkegaard, Hegelis yra klaidingas, nes nėra žmogaus, kuris gyventų metafiziniai. Ir pats Hegelis, kaip ir visi kiti sistemų filosofai, vedė gyvenimą, kuris pareikalavo visiškai skirtingų kategorijų nuo jo galvojimo konstrukcijų. Kada sistema yra padaryta, tai nieko nebėra daryti, nes jau viskas yra. Bet mes randamės savo epochoje, savo pasaulyje; mes jame kenčiame, mes patys turime apsispręsti. Tai nėra visuotinė istorija, kuri mums būtų absoliuti, bet mes patys. Jei bus atsiiekta sistema, visi klausimai yra atsakyti. Todėl žmonės taip garbina sistematišką filosofiją, nes ji galvoja už juos. Prabėgant galima pastebėti, kad tos politinės partijos,

kaip Vokietijos naciai, turėjo didelį pasisekimą, kurios atpa-laidavo žmogų nuo apsisprendimo ir galvojimo. Hegelis skelbė prisitaikymą prie epochos, kai Kierkegaard skelbia sukilimą prieš laiko dvasią. Pagal pastarąjį, metafizika neturi padaryti atentato prieš moralę. Gyvename konkrečiame ir laikiname pasaulyje.

Kierkegaard pateikia naują žmogaus sampratą, atsirem-damas į individą. Žmogus, kuris gali pasirinkti, turi rinktis tarp dviejų buities galimybių: estetinės ir etinės, kurias abi Kierkegaard pažino ir išgyveno.

Estetinis žmogus yra tas, kuris gyvena poetiškai. Toks žmogus nenusivilia. Jis randa laimę, nukeldamas tikrovę į galimybę. Sukuria įvairius polėkius ir vis ieško naujų norų. Jis yra visokių stovių pasikeitimas, jis pamiršta praeitį, jis nukala laumių pasaulį, į kurį metasi visu entuziazmu ir energija. Tipiškas pavyzdys yra Don Juanas, kuris gyvena ateitim. Antros stadijos estetas betgi yra ironistas — jis šaiposi iš žmogaus dviveidiškumo. Bet pas jį nėra jokio tragiškumo jausmo. Trečia ir paskutinė estetoto stadija yra nusivylimas. Žmogus ieško sau vertybių. Jis viską pats turi susirasti, susidaryti savo vertybes. Gi kai jis jas randa, jis nusivilia. Jis nusivilia, kadangi tų vertybių jis negali turėti. Žmogui lemta gyventi uždarytam savyje.

(Bus daugiau)

LIETUVISKA APDRAUDŲ AGENTŪRA

Visų rūšių apdraudos. Automobilių finansavimas. Notariatas. Valstybės patvirtintos kainos.
JONAS KIRVAITIS, WALBROOK 5-5671
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill.

FRANK SALEMONA VIČIUS

pigiai paruošia paprastus ir sudėtingus
INCOME TAX (MOKESČIŲ) BLANKUS
Atlieka knygyvedybos patarnavimus.
504 W. 33rd St. (netoli Normal Ave.). Susitarimui tel.: Victory 2-3486. Kasdien nuo 6 val. vak. iki 10 val. vak. Sešad. ir sekmad. nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakare.

BIZNIO IR FINANSŲ PATARĖJAS

Pirkdamas ar parduodamas prekybos įstaigą, organizuodamas ar padidindamas įmonę ar kokį biznį, pasitark su

ADVOKATU

WILLIAM J. DRAKE
-DRAGŪNAS

85-03 Wareham Place,

JAMAICA, N. Y.

Tel. Jamaica 6-7272

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Siunčiame dėvėtus ir naujus drabužius, medžiagas, vaistus ir maisto produktus. Senus ir naujus daiktus priimame ofise. Galima siųsti ir paštu.

Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muitu, ir pristatymas garantuojamas.
REIKALAUKITE KATALOGŲ.

Taip pat siunčiame daiktus užsakomus Anglijoje. Siuntiniai pristatomi gavėjui 5-6 savaitių bėgyje.

T. KUCZEWSKI & CO.

4035 SO. RICHMOND STREET

Tel.: FRontier 6-6399

Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šešad., nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.

Kas išdavė kazokus?

Dėl straipsnio Vokiečių pusėje kariavusių kazokų likimas — Kaip britai išdavė kazokus ir jų šeimas sovietams (Literatūra, 1955 m. gruodžio 31 d., Nr. 296)

Viršui minėtame straipsnyje buvo paduotas lenko žurnalisto J. Mackewicz pasakojimas apie vieną kazokų karinę grupę, kariavusią vokiečių pusėje, kuri po karo pabaigos atsidūrusi Austrijoje, ten britų klastingai buvusi perduota sovietams.

Šita kazokų karinė grupė, karui baigiantis, persikėlus iš Italijos į Austriją ir 1945 m. gegužės 5 d. pasiekusi Austrijos pusėje nedidelį miestelį Mauthen - Koetschach, ten pasidavusi anglų kariuomenei, iš kurios kazokų delegacija gavo užtikrinimą, kad kazokai jokių atvejų nebūsią atiduodami sovietams. Tame straipsnyje visą laiką kalbama apie britų kariuomenę, kuri kazokus palaipsniui nuginklavo ir pagaliau juos klastingu būdu atidavusi sovietams, tuo sulaužydama kazokų pasitikėjimą, kuris anglams buvęs labai didelis.

Straipsnį skaitant iškyla vienas labai svarbus klausimas: Kaip kazokų dalinys galėjo susitikti su britų kariuomene Austrijoje, kai mes patys aiškiai žinome, kad anglų karo pajėgos operavo šiaurės Prancūzijoje, Belgijoje, Olandijoje ir pagaliau šiaurės vakarų Vokietijoje, visai nesiekdama net vidurinės Vokietijos. Mes taip pat gerai žinome, kad į pietus nuo britų kariuomenės operavo USA kariuomenė ir kiek prancūzų dalinių. Kaip galėjo kazokai, esant tokiam kariuomenių paskirstymui, Austrijoje susitikti su britų kariuomene? Čia yra tam tikra mistifikacija. Gal kalbamas žurnalistas taip pat užmiršo faktus, kaip anas partijos bosas, aiškindamas Indijoje, kad Hitleris užpuolęs Sovietų Sąjungą vakariečiams kurstant.

Mums berods yra žinoma, kad po karo pabaigos USA kariuomenė išdavė sovietams Vlasovo armijos dalinius. Šią išdavimą vykdė USA kariuomenė, bet ne britų karo įstai-gos.

Mums taip pat gerai žinoma, kad iš britų užimtos zonos joks pabėgėlis nebuvo atiduotas sovietams ir kad jau greitai po karo pabaigos anglai aiškiai užakcentavo azilo teisę politiniams pabėgėliams, kurią jie ligi šiol griežtai pravedė, nebedami pakartotinų Sovietų Sąjungos reikalavimų.

Duona ir įvairias skanias
bulskutes kepa

BRUNO'S KEPYKLA
3339 SO. LITUANICA AVE.
Tel.: CLiffside 4-6376

Pristatome į visas krautuves ir
restoranus taip pat išsiunčiam į
visus artimuosius miestus.

Stasio Džiugo pasaka vaikams

Lietuviai Saleziečiai Italijoje neseniai išleido Stasio Džiugo vaikams skirtą pasaką "Keturi Valdovai". Jausdami ypatingą šios rūšies pakenčiamos literatūros trūkumą, kiekvieną panašią knygą priimame išskėstomis rankomis. Ir... dažnai nusiviliname...

Kadangi turiniu pasaka skiriama pirmųjų pradžios mokyklos skyrių mokiniams, kuriems iliustracijos, jeigu ne svarbesnės, tai bent lygios svarbos tekstui, S. Džiugas teisingai padarė pasitalkindamas pasakai iliustruoti seniai žinomą vaikų literatūros iliustravimo specialistę dail. V. Stančikaitę.

Kiek liečia spalvas, iliustracijos tikrai išėjo šiltos ir nuotaikingos. Neaišku tik, kokiais sumetimais autorius, susimokęs su dailininke, visus keturis savo valdovus (kurie šiuo atveju reprezentuoja metų laikus) pavertė baidyklėmis, užteršiančiomis visą spalvingumo sukeltą nuotaiką ir paliekančiomis skaitančiojo gomurį labai nemalonų skonį. Kai kurioms jų net trūksta originalumo. Žiemos paveikslas, pavyzdžiui, kiekvienam vaikui primins jų iš "comic books" gerai pažįstamą "Donald Duck".

Pasakos turinys labai plokščias, grynai "išlaužtas iš piršto", be jokios gilesnės prasmės. Kalba sunki ir neišlyginta. Labai abejojame autorių pažįstant vaiko psichologiją.

Knygelė Saleziečių išleista gražiai: geras šriftas, geras popieris, rūpestingai atspausotos spalvotos iliustracijos, kieti viršeliai. Tik vargu pati knygelė užsitarnavo į ją įdėto darbo ir pastangų.

Stasys Džiugas KETURI VALDOVALI Iliustravo VL. Stančikaitė. Išleido lietuviai saleziečiai Italijoje. Kaina nepažymėta.

Šuoja

RAMUNĖS

Švieži Ramunės žiedai, pusė svorė \$1.25; ramunių arbata visada geresnė. Liepos žiedai pusė sv. \$1.25; liepos žiedai yra vartojami dėl iššaukimo prakaito, puslės ligų šalčio ir inkstų ligų. Puplaiškis gerai nuo kepenų ligų, škarbuto, geltligės, reumatizmo ir kirminų. Trejanka, 75 centai; trejanka nuo visokių vidurių piktybių. Prisiųsk \$4.00, tai gausi viską kas čia yra pasakyta.

ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
So. Boston 27, Mass.

Ką studentai mano apie lietuvių institucijas?

Šiomis dienomis visus lietuvių studentus JAV-se pasiekia Studijų Komisijos anketa. Visi studentai pasisakys visa eile lietuviybės klausimų. Anketa turi 51 pagrindinį klausimą ir 12 įžanginių - papildomų klausimų. Iš atsakymų paaiškės kaip studentai žiūri į įvairias lietuvių institucijas ir jų veiklą; taip pat paaiškės kaip ir kiek lietuviai studentai yra įsijungę į lietuviškąją veiklą, kiek ją remia ir pan. Taip pat bus galima susidaryti vaizdą kiek lietuviai studentai kelia Lietuvos bylos reikalą kitataučių tarpe, kiek maždaug yra

suradę Lietuvai draugų amerikiečių studentų tarpe ir t.t. Visi klausimai aktualūs, įdomūs. Gauta medžiaga bus klasifikuojama kovo-balandžio mėn. Duomenys bus paskelbti gegužės mėnesį.

Šiais metais Studijų Komisija buvo sudaryta iš Los Angeles lietuvių studentų. Prie anketo paruošimo kartu dirbo ir Studentų Sąjungos Centro Valdybos sekr. A. V. Dundzila, kuris šiuo metu gyvena Pasadena, Calif. Studijų Komisiją sudaro: pirm. L. Valiukas, sekret. I. Bertulytė, nariai — R. Dabšys, Vl. Muchlia-Miklius ir D. Pulkauninkaitė. Šiuo metu Sąjunga turi apie 800 narių.

C.C.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

pataria:

1. Nepraleiskit visų uždirbtų pinigų. Taupykit nors dalį.
2. Pinigams padėti nereikia važinėti. Juos galite pasiųsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.
3. Planingas taupymas visados moka gerus dividendus.

2202 W. CERMAK ROAD
Virginia 7-7747
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres

Chartered and Supervised by the U. S. Government

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 3 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 1 valandos po pietų. Trečiadieniais visai neatidaroma.

INSTITUTIONAL BUILDING

6641-43 So. Troy Street

Arti Marquette Parko 60x125 pėdų sklype.

Tinka bažnyčiai, mokyklai, socialinėms arba savišalpos organizacijoms.

Didžiausia auditorija turi 420 sėdimų vietų; įrengta scena. Erdvi valgykla ir pramogų kambarys 150 asmenų, su pilnai įrengta virtuve, 2 ofisai, biblioteka ir užkandinė; šildymas alyva. Geri baldai ir įrengimai; prieinama kaina.

Skambinkite HEmlock 4-9748 arba WAlbrook 5-4636.

Brokeriai bendradarbiaukite.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Menningerio psichiatrinė ligoninė laimėjo premiją

Kansas valstybės sostinė Topeka yra garsi ne tik geležinkelio reikmenų pramone, bet ir psichiatrinėmis ligoninėmis. Šiame 80,000 gyventojų mieste, esančiame gana toli nuo pagrindinių kelių, yra pastatytos didžiausios pasaulyje psichiatrinės ligoninės, tyrinėjimų centrai ir mokslo institucijos.

I Topekos mokslo institucijas atvyksta mokytojai ir studentai ne tik iš Amerikos, bet ir iš visų pasaulio kraštų. Iš jų kiekvienais metais išeina psichiatrinės srities specialistų daugiau negu iš visų kitų panašių mokyklų JAV-bėse kartu paėmus.

1955 metų Alberto Lasker'io premija teko Menningerių klinikai. Klinika buvo įsteigta brolių daktarų Karolio ir Williama Menningerių ir išvystyta į pavyzdingiausią proto ligų ligoninę šiame krašte.

Menninger Foundation yra finansuojama privačiai. Ją valdo patikėtinių taryba, vadovaujama Dr. Karl Menninger. Institucija susideda iš septynių pagrindinių departamentų: tyrinėjimų, psichoanalitinių mokslų, vaikų psichiatrijos, suaugusiųjų psichiatrijos, neurologijos, švietimo ir socialinio pritaikymo.

Iš oro pastatai daugiau panašūs į kurortą, negu į psichiatrinę ligoninę ar kalėjimą.

Dr. William Menninger, kada esti Topekoje, savo vakarus dažniausiai praleidžia savo studijoje, kurios vieną sieną puošia jo paties surinktų vabzdžių kolekcija, o kitą — suvenyrai ir jo laimėti pasižymėjimo ženklai, kai buvo skautų sąjungoje. Plieniniame seife guli paties daktaro surinktų pašto ženklų didžiuliai albumai. Bet didesnę laiko dalį jis praleidžia keliaudamas iš vienos vietos į kitą su paskaitomis.

Dr. Karl Menninger kaip institucijos galva, didesnę laiko dalį praleidžia Topekoje. Jis sako: "Didžiausias mūsų uždavinys yra pristatyti faktus visuomenei. Gi kai kurie iš tų faktų yra tikrai verti dėmesio. Dabartiniu metu protinėse ligoninėse yra apie 750,000 pacientų, iš kurių 90% negauna progos pamatyti daktarą ilgesniam laikui, negu 15 minučių per visą mėnesį. Mes esame įsitikinę, kad protiniai ligonys yra pagydomi, jeigu tam vartojami teisingi metodai, bet didžiausia kliūtis ir yra specialistų stoka".

"Missouri ir Texas valstybėse daktarų ir pacientų santykis yra 400:1. Už proto ligoms gydyti skirtą biudžetą didesnis yra tik keliams taisyti biudžetas. Dauguma valstybių stato proto ligoms ligonines, nors ir žinodamos, kad neturės pakankamai joms personalo. Šis

kraštas kasmet išleidžia \$700,000,000 visokių rūšių protinėms ligoninėms išlaikyti. Iš šių pinigų tik \$10,000,000 tesunaudojama tyrinėjimams".

"Trys svarbūs darbai turėtų būti kuogreičiausiai pradėti. Pirmiausia: turėtų būt paruošta daugiau proto ligų specialistų. Antra — valstybių valdžios įstaigos turėtų atkreipti publikos dėmesį į šį svarbų reikalą. Trečia — turėtų būti suorganizuotos grupės, kurios galėtų finansuoti jau esančias šios rūšies institucijas".

"Pastaraisiais metais įvyko tas žymus pasikeitimas, kad daugelis pacientų į ligonines ateina patys, o nelaukia, kad juos kas nors atvestų. Tai geras ženklas, rodąs, kad žmonės domisi ir vertina proto ligonių darbą".

"Didžiausią problemą pačiose ligoninėse sudaro kriminaliniai nusikaltėliai ir alkoholikai. Alkoholikų ligoninėse yra daugiau, negu bet kurios kitos rūšies ligonių". — at

Ar teisybė, kad

galima žinoti kas naujo Vilniuje ir visoje Europoje? Taip, yra toks RADIO, kuris tas žinias suteiks. RAŠOMOJI MAŠINĖLĖ, su kuria galima rašyti lietuviškai ir kitomis kalbomis — yra tokia naujiena? Taip. Norite žinoti tikrą laiką—30 metų—yra laikrodžiai OMEGA, CYMA ir TYS-SOT.

Jeigu norit klausytis liet. dainų, operų, šokių muzikos ir tautinių šokių, yra gauta daug naujų liet. plokštelių. Visoms šioms prekėms ir daugybei kitų išleistas katalogas, kaina tik 90 centų. Prekės siunčiamos į visas šalis. J. Karvelis, 3322 So. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. YA 7-0677.

P. S. Jeigu turite šios rūšies daiktus sugedusius — sutaisysime gerai — nebrangiai. (Sk.).

Naujieji leidiniai

Naujas LIETUVIŲ DIENŲ numeris, vasario mėn.

Ir šis numeris, kaip visada, gyvas, įdomus ir margas.

Viršeliuose dvi ryškios foto: priešakiniam — romano konkurso laureatė, Birutė Pūkelevičiūtė, premijos mecenatas, kun. Dr. J. Prunskis ir Draugo redaktorius, L. Šimutis; užpakaliniam — naujai statomoji Marquette Parko lietuvių bažnyčia.

Iš straipsnių pažymėtini: LB Kultūros Fondas; Adomas Trumpis — 115 m. dievadirbis, K. Pažeraitė; Viskas gerai, kas gerai baigiasi, R. Skipičio atsiminimų tęsinys; Jokūbas Šernas, J. Kaributas; Lietuviai inžinieriai ir architektai, Vl. Ado-

mavičius; Senasis liaudies menas ir simbolizmas, Dr. Marija Gimbutienė.

Meno dalykai: žodinei kūrybai atstovauja — Lazdynų Peleda, Magiškoji fleita; Henrikas Radauskas — 4 eilėraščiai iš naujosios knygos "Žiemos daina", ir Jonas Šliburis, Kristas, humoreska; iš menininkų Jadvyga Paukštienė su savo trimis reprodukcijomis.

Daugiau, foto — grupinės ir atskiros.

DAnube 6-6887

TAUPLYK SAUGIAI

Numesk rūpesčius - ilgiau gyvensi

Daugumas STANDARD FEDERAL taupytojų turto yra sudėta į United States Government Bonds ir Veteranų Paskolas, kurias Jungtinių Amerikos Valstybių įstaiga garantuoja 60%. Tas ir padaro STANDARD FEDERAL stipriausia taupymo įstaiga visoje Amerikoje.

Turtas virš \$57,000,000.00
Atsargos Fondas \$4,500,000.00

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE
UNITED STATES GOVERNMENT
Member of Federal Savings & Loan Insurance Corporation.

JUSTIN MACKIEWICH, President

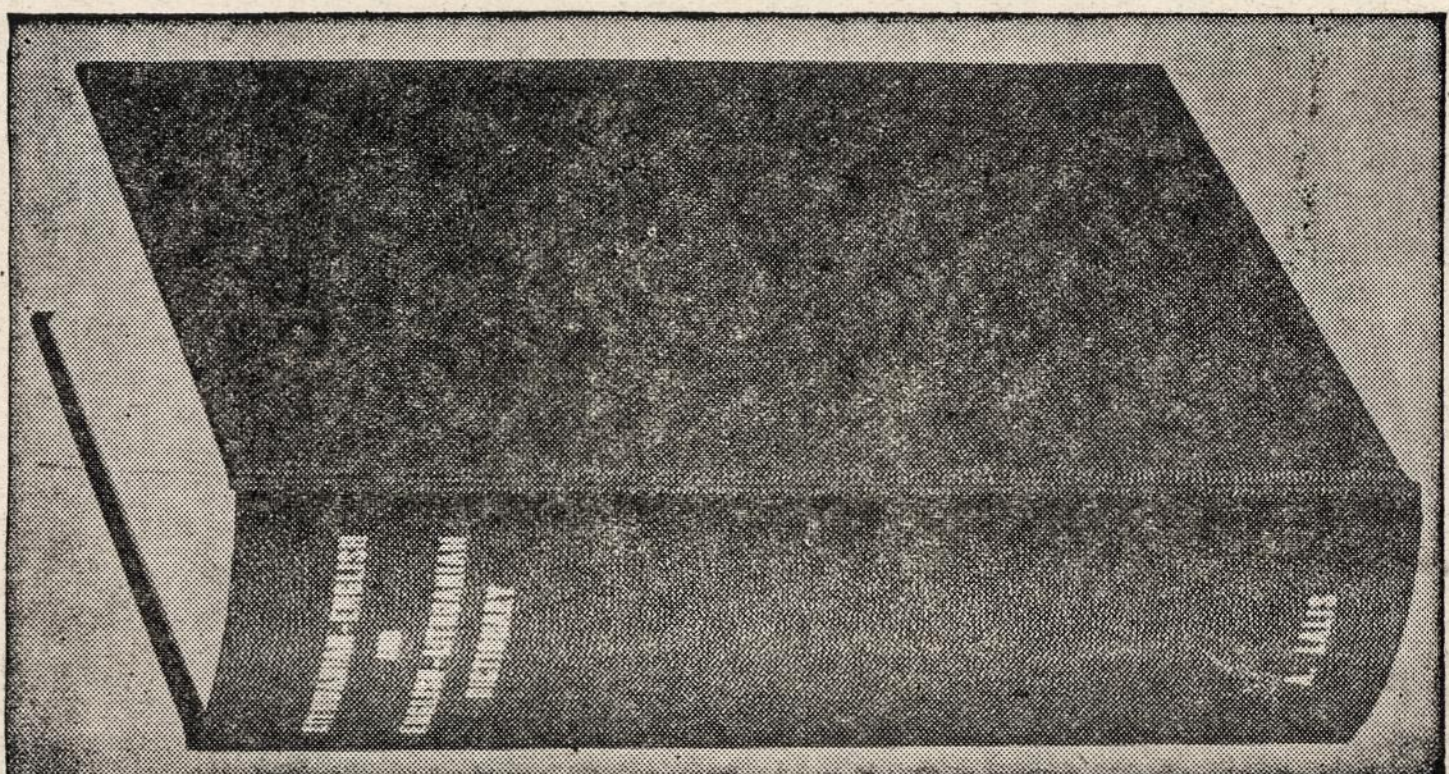
ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

Standard Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

GERIAUSIAS ANGLŲ KALBOS ŽODYNAS

A. Lallo Angliškai-lietuviškas ir Lietuviškai-angliškas žodynas yra plačiausios apimtys ir praktiškiausias iš visų iki šiol išėjusių žodynų.

Kito tokio plataus ir išsamaus žodyno artimu laiku nenumatoma išleisti. 1256 pusl. Abi dalys vienoje knygoje, įrištas stipriuose kietuose viršeliuose Kaina \$14.

Siųskite čekį arba money orderį:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois